

SVEUČILIŠTE U ZADRU
Odjel za pedagogiju
Obala kralja Petra Krešimira IV. br. 2
23000 ZADAR

PLAN I PROGRAM
SVEUČILIŠNOG PREDDIPLOMSKOG
DVOPREDMETNOG STUDIJA PEDAGOGIJE

Zadar, lipanj 2013.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OPĆI DIO	5
2.1. Naziv studija	5
2.2. Nositelj i izvođač studija	5
2.3. Trajanje studija	5
2.4. Uvjeti upisa na studij	5
2.5. Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije	5
2.6. Stručni naziv koji se stječe završetkom studija	5
3. OPIS PROGRAMA	6
3.1. Popis obveznih i izbornih kolegija	6
3.1.1. Popis obveznih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije s brojem sati nastave i brojem ECTS bodova	6
3.1.2. Popis izbornih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije s brojem sati nastave i brojem ECTS bodova	6
3.2. Opis kolegija	7
3.2.1. Opis obveznih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije	7
3.2.2. Opis izbornih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije	25
3.3. Nastavni plan sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije	38
3.4. Popis kolegija koje studenti mogu izabrati s drugih sveučilišnih Odjela u Zadru	41
3.5. Popis kolegija i/ili modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku	41
3.6. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS-bodova	41
3.7. Način završetka studija	41
3.8. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij	41
4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA	41
4.1. Mjesto izvođenja studijskog programa	41
4.2. Podatci o prostoru i oprema predviđena za izvođenje studija	41
4.3. Imena nastavnika i suradnika koji sudjeluju u izvođenju programa	42
4.4. Popis nastavnih radilišta (nastavnih baza) za provođenje praktične nastave	42
4.5. Optimalan broj studenata koji se mogu upisati s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika	42
4.6. Procjena troškova studija po studentu	42
4.7. Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe studijskog programa pedagogije	42

1. UVOD

Studijski program preddiplomskog studija pedagogije na Sveučilištu u Zadru izrađen je prema "Uputama za sastavljanje prijedloga preddiplomskih i diplomskih studijskih programa", koje je donijelo Povjerenstvo Rektorskog zbora za pripremu i praćenje implementacije Bolonjske deklaracije, a u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, broj: 01-081-03-2660/2 Zagreb, 23. srpnja 2003.; Zakona o stručnim nazivima i akademskim stupnjevima (Narodne novine br. 129/99); te u skladu s ECTS kriterijima (europski sustav prijenosa bodova) i uvažavanje standarda Bolonjske deklaracije i drugih proklamiranih europskih standarda koji se odnose na reformu visokog školstva.

Odjel za pedagogiju Sveučilišta u Zadru, kao i bivši Odsjek za pedagogiju pri Filozofskom fakultetu, desetljećima realizira studij pedagogije evidentirajući permanentno povećavanje interesa studenata za upis na ovaj studijski program. Nastavnici Odjela za pedagogiju ujedno su nositelji znanstveno-istraživačkih projekata koje podržava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH, a zadnjih godina ostvarena je suradnja i s drugim europskim sveučilištima.

Odjel za pedagogiju Sveučilišta u Zadru permanentno participira u obrazovanju nastavnika s obzirom na temeljnu usmjerenost svih studijskih grupa bivšeg Filozofskog fakulteta, a danas najvećeg broja studijskih programa Sveučilišta u Zadru.

Program dosadašnjeg studija pedagogije profilirao je stručnjake koji su se u najvećem broju zapošljavali u predškolskim ustanovama, te osnovnoj i srednjoj školi na poslovima pedagoga. Školski pedagog je participirao u razvojno-pedagoškim službama ostvarivanjem organizacijskih, instruktivno-pedagoških, metodičkih i istraživačkih poslova u životu osnovne i srednje škole. Profesionalni okvir svoje djelatnosti pedagog je našao u rješavanju odgojno-obrazovnih problema i u suradnji s nastavnicima, te u suradnji s psiholozima, defektolozima i socijalnim radnicima u nastojanju poboljšanja i usavršavanja nastave i cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa.

a) Razlozi za studij pedagogije

Rezultati niza istraživanja upućuju na potrebu formiranja, razvijanja i usavršavanja stručno-razvojnih službi u funkciji unapređenja i kvalitetnijeg odgojno-obrazovnog rada u kojima su poslovi i zadaci pedagoga posve jasni.

Uloga djelovanja pedagoga evidentna je u:

- organizaciji, planiranju i programiranju rada škole,
- didaktičko-metodičkom unapređenju nastavnog rada,
- neposrednom praćenju nastavnog i odgojno-obrazovnog rada u školi i drugim odgojno-obrazovnim ustanovama,
- permanentnom obrazovanju odgajatelja, učitelja i nastavnika,
- savjetodavnom radu s roditeljima, učenicima i nastavnicima,
- suradnji s psiholozima, defektolozima i socijalnim radnicima,
- koordinaciji s državnim i regionalnim ustanovama i nadležnim prosvjetnim službama relevantnima za rad odgojno-obrazovnih ustanova,
- praćenju i radu s nadarenom i izvrsnom djecom,
- praćenju i radu s djecom koja trebaju pomoć u različitim odgojno-obrazovnim situacijama (učenju i ponašanju: bježanje s nastave, izostanci, nasilje u školama i sl.),
- kreiranju odgojno-obrazovnih programa koji poboljšavaju školsku i razrednu klimu,
- poticanju nastavnika u korištenju odgojno-obrazovnih, didaktičkih i metodičkih inovacija i novih odgojno-obrazovnih tehnologija,
- sveukupnoj humanizaciji odnosa u odgojno-obrazovnim ustanovama i zajedno s nastavnicima u kreiranju slobodnih aktivnosti učenika,
- pomaganju učeniku i roditelju u rješavanju sukoba i međusobnom razumijevanju,
- provođenju akcijskih i dr. istraživanja, prezentiranju i vrednovanju dobre i loše prakse u školi, te razmjeni iskustava s drugim školama,
- u vođenju, provedbi i vrednovanju pedagoških inovacija,
- timskom ispitivanju tržišta rada i preoblikovanju školskih programa,
- profesionalnoj orijentaciji i
- vođenju školske i nastavne dokumentacije.

Pedagog participira u više od 90% poslova razvojno-pedagoškog karaktera, dok su drugi stručni suradnici usmjereni na uža područja stručnog djelovanja.

Pedagog, zajedno s ostalim stručnim suradnicima škole, potiče odgojno-obrazovne inicijative, unapređuje odgojno-obrazovnu djelatnost, poboljšava kvalitetu nastavnog i školskog rada, istražuje, prezentira, zajedno s realizatorima programa vrednuje i predlaže mjere podizanja kvalitete složenog odgojno-obrazovnog procesa. Prema podacima Zavoda za zapošljavanje i prethodnim znanstveno-stručnim uvidima u potrebe odgojno-obrazovne djelatnosti i tržišta rada, stručno osposobljen pedagog nalazi svoje mjesto u svim odgojno-obrazovnim ustanovama, od dječjih vrtića, osnovnih škola, srednjih škola, odgojnih domova, učeničkih domova, do svih drugih ustanova koje se bave formalnim i neformalnim odgojem, obrazovanjem, školovanjem i osposobljavanjem.

Preddiplomski studijski program pedagogije temeljen je na suvremenim znanstvenim i stručnim spoznajama iz područja odgoja i obrazovanja, a koncepcija studija temelji se na deduktivno-induktivnom pristupu opravdavajući time svoju svrhovitost. Opća znanja i opće kompetencije, u kombinaciji sa studijskim sadržajima psihologije, omogućuju studentu pokretljivost na druge studijske programe. Studijski program putem obrazovnih ishoda i kompetencija omogućuju zadovoljavanje potreba za ovim kadrom u različitim sektorima.

Programski sadržaji studija pedagogije ekvivalentni su sa studijima pedagogije u Njemačkoj, te s nastavničkim obrazovanjem u skandinavskim europskim zemljama.

b) Dosadašnja iskustva u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

Katedra za pedagogiju pri Filozofskom fakultetu u Zadru osnovana je 1958. godine. 1961. katedra razvija trogodišnji studij pedagogije u kombinaciji s dvopredmetnim studijskim grupama. 1966. se formira Odsjek za pedagogiju s Katedrom za opću pedagogiju i Katedrom za didaktiku s metodikom.

Osim studijskog programa pedagogije nastavnici Odsjeka realizirali su program nastavničkog obrazovanja za sve studijske grupe Filozofskog fakulteta, što rade i danas kao sastavnica Sveučilišta u Zadru. Istodobno, Odjel za pedagogiju realizira Program pedagoško-psihološkog didaktičko-metodičkog osposobljavanja nastavnika koji nisu stekli nastavničko obrazovanje (pravnici, ekonomisti, informatičari, kemičari, biotehnolozi, prehrambeni tehnolozi, liječnici, inženjeri prometa, i dr.).

Od pokretanja studija pedagogije akademske godine 1961./62. do početka rada Odjela za pedagogiju Sveučilišta u Zadru 2009. godine diplomiralo je gotovo 1000 pedagoga.

c) Svrhovitost sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije je vidljiva iz potreba tržišta rada u javnom i privatnom sektoru. Tu prije svega mislimo na postojeće potrebe školskog sustava i potrebe uvođenja koncepcije cjeloživotnog učenja te ulogu školskog i drugih profila pedagoga u razvoju obrazovne djelatnosti.

Studijski program, u širem kontekstu, višestruko ide ususret potrebama preoblikovanju suvremenog društva u »društvo znanja«, a u užemu smislu ide ususret potrebama preoblikovanja sustava hrvatskog školstva u skladu s europskim trendovima i promjenama u području elementarnog obrazovanja, formalnog kvalificiranja, neformalnog i informalnog obrazovanja.

Budući da odgojno-obrazovne ustanove, kako na pojedinim razinama sustava tako i u pojedinim sredinama, imaju različite uvjete ostvarivanja svojega programa, one iskazuju i različite potrebe za participacijom stručnih suradnika.

Shodno tome Hrvatski sabor na sjednici 16. svibnja 2008. donio je Državne pedagoške standarde za predškolski odgoj i naobrazbu, osnovnoškolski sustav odgoja i obrazovanja i srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja. Standardi propisuju mjerila o broju stručnih suradnika među kojima ovi sustavi obvezno moraju imati zaposlenog pedagoga.

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

Studijski program pedagogije omogućuje horizontalnu i vertikalnu pokretljivost studenata druga hrvatska i inozemna sveučilišta. S obzirom na društveno-humanističke kolegije preddiplomskog studijskog programa studentu je omogućena horizontalna pokretljivost na srodne preddiplomske studijske programe, a s obzirom na stručnu i znanstvenu usmjerenost diplomskog studija, studentu je omogućeno stjecanje stručnih kompetencija iz pedagogije, te znanstveno usavršavanje na poslijediplomskom studiju za stjecanje doktorata znanosti iz pedagogije, odnosno znanstveno usavršavanje na drugim društveno-humanističkim poslijediplomskim studijskim programima, specijalističkim i doktorskim.

e) Odjel za pedagogiju je nositelj i izvoditelj:

- integrativnog programa za stjecanje nastavničkih kompetencija za one studijske grupe koje taj modul ukomponiraju kao studijsku mogućnost u svoj program i
- integrativnog programa za stjecanje nastavničkih kompetencija u sukcesivnom modelu, to jest osposobljavanju strukovnih nastavnika.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija

Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije.

2.2. Nositelj i izvođač studija

Nositelj studija: Sveučilište u Zadru.

Izvođač i koordinator izvođenja studija: Odjel za pedagogiju.

2.3. Trajanje studija

Studij traje tri godine (šest semestara).

2.4. Uvjeti upisa na studij

Kriteriji vrednovanja postignuća za upis studenata u prvu godinu dvopredmetnog preddiplomskog sveučilišnog studija pedagogije, na temelju rezultata državne mature, objavljuju se u brošuri *Kriteriji za sastavljanje rang-lista pri upisu na preddiplomske studijske programe i integrirani preddiplomski i diplomski studij Sveučilišta u Zadru* za upisnu akademsku godinu na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zadru: <http://www.unizd.hr> i na mrežnim stranicama: www.postani-student.hr

Rang-lista prijavljenih kandidata za upis na studijski program sastavlja se prema sljedećem sustavu bodovanja.

- a) na temelju uspjeha u srednjoj školi do 300 bodova
- b) na temelju položenih ispita na državnoj maturi do 700 bodova:
 - Hrvatski jezik (razina A) do 175 bodova
 - Matematika (razina B) do 175 bodova
 - Strani jezik (razina B) do 175 bodova
 - Izborni predmet (bilo koji) do 175 bodova

2.5. Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije

Sveučilišni preddiplomski studij pedagogije organizira se u trajanju od tri godine, odnosno šest semestara kao dvopredmetni studij u kombinaciji s drugim sveučilišnim preddiplomskim studijskim programima Sveučilišta u Zadru.

Kompetencije koje student stječe završetkom preddiplomskog studija pedagogije:

- znati osnovne pojmove i pedagoški terminologiju te sustav pedagogije kao znanosti;
- poznavati povijesni razvoj pedagoških teorija, suvremene teorije odgoja i obrazovanja, odgojno-obrazovno rukovođenje i djelovanje u institucionalnom kontekstu, razine promišljanja i istraživanja pedagoške prakse;
- znati argumentirati i formulirati odgojno-obrazovne ciljeve s obzirom na zahtjeve društva i razvoja pojedinca;
- poznavati koncepcije, modele i programe ostvarivanja odgojno-obrazovnih ciljeva u institucionalnom kontekstu (standardne i alternativne koncepcije u dječjem vrtiću i školi, modeli integracije djece s posebnim potrebama u redovni odgojno-obrazovni sustav, rad domova za djecu i mlade te centara za odgoj) i izvaninstitucionalnom kontekstu (preventivni programi, savjetodavni rad, suradnja s obitelji i sl.);
- razumjeti postupke i tehnike izrade projekata istraživanja odgojno-obrazovne prakse, znati postaviti istraživanje, provesti ga te interpretirati i prezentirati rezultate istraživanja;
- razlikovati odgoj i obrazovanje od indoktrinacije i manipulacije u svim područjima ljudskog rada i življenja, poticati izgrađivanje kritičkog i kreativnog pristupa teorijskim i praktičnim pedagoškim problemima.

NAPOMENA: Preddiplomski studij pedagogije ne osposobljava za bavljenje stručnim poslovima pedagoga.

2.6. Stručni naziv koji se stječe završetkom studija

Završetkom sveučilišnog preddiplomskog studija stječe se naziv: Sveučilišni prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/baccalaurea) iz područja pedagogije (univ. bacc. paed.) i drugog studijskog predmeta.

3. OPIS PROGRAMA

Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije polazi od suvremenih znanstvenih i stručnih spoznaja iz područja odgoja i obrazovanja, a koncepcija studija temelji se na deduktivno-induktivnom pristupu.

3.1. Popis obveznih i izbornih kolegija

Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije sastoji se od obveznih i izbornih kolegija.

Obvezni kolegiji obuhvaćaju sadržaje koji čine osnovnu strukturu grana pedagogijske znanosti, te za pedagogiju relevantnih grana drugih društveno-humanističkih znanosti.

Izborni kolegiji su raznovrsni i zastupljeni već od prve godine studija, a omogućuju studentu osobni izbor prema vlastitim interesima. Ponuđeni su brojni kolegiji i s drugih Odjela, što pokriva interese studenta, a ujedno mu omogućuje vlastito profiliranje na preddiplomskoj studijskoj razini.

3.1.1. Popis obveznih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije s brojem sati nastave i brojem ECTS bodova

God. stud.	Sem.	Naziv kolegija	Oblik i sati nastave			Ukupno sati	ECTS bodovi
			P	S	V		
1.	1.	<i>Temeljna znanja o odgoju i obrazovanju</i>	1	2	0	3	5
		<i>Statistika u pedagogijskom istraživanju 1</i>	2	0	2	4	4
		<i>Opća povijest pedagogije</i>	2	2	0	4	4
	2.	<i>Uvod u pedagogiju</i>	2	2	0	4	4
		<i>Statistika u pedagogijskom istraživanju 2</i>	2	0	2	4	4
		<i>Nacionalna povijest pedagogije</i>	1	1	0	2	4
2.	3.	<i>Uvod u metodologiju istraživanja</i>	2	2	0	4	4
		<i>Školska pedagogija 1</i>	2	2	0	4	5
		<i>Psihologija učenja</i>	1	1	0	2	4
	4.	<i>Metodologija pedagogijskog istraživanja</i>	2	0	2	4	4
		<i>Školska pedagogija 2</i>	2	2	0	4	5
		<i>Pedagoški menadžment</i>	2	1	0	3	4
3.	5.	<i>Didaktika 1</i>	2	2	0	4	5
		<i>Predškolska pedagogija 1</i>	2	2	0	2	5
		<i>Specijalna pedagogija 1</i>	2	1	0	2	3
	6.	<i>Didaktika 2</i>	2	2	0	4	5
		<i>Predškolska pedagogija 2</i>	2	2	0	2	5
		<i>Specijalna pedagogija 2</i>	1	1	0	2	3
		<i>Završni ispit</i>					2
Ukupno			32	25	6	58	79

3.1.2. Popis izbornih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije s brojem sati nastave i brojem ECTS bodova

God. stud.	Sem.	Naziv kolegija	Oblik i sati nastave			Ukupno sati	ECTS bodovi
			P	S	V		
1.-3.	1.-6.	<i>Opća psihologija</i>	1	1	0	2	3
		<i>Suradnja obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova</i>	1	1	0	2	3
		<i>Filozofija odgoja</i>	2	0	0	2	3
		<i>Uvod u razvojnu psihologiju</i>	1	1	0	2	3
		<i>Cjeloživotno obrazovanje</i>	1	1	0	2	3
		<i>Socijalno-patološke pojave</i>	1	1	0	2	3
		<i>Alternativne koncepcije ranog odgoja</i>	1	1	0	2	3
		<i>Prevenција ovisnosti</i>	1	1	0	2	3
		<i>Alternativne škole</i>	1	1	0	2	3
		<i>Psihologija adolescencije</i>	1	1	0	2	3
		<i>Waldorfska pedagogija</i>	1	1	0		3
		<i>Medijska pedagogija</i>	1	1	0	2	3
		<i>Obrazovanje i društvo</i>	1	1	0	2	3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>					

3.2. Opis kolegija

3.2.1. Opis obveznih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije

TEMELJNA ZNANJA O ODGOJU I OBRAZOVANJU
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 1. semestar, P1+S2 sati nastave, 5 ECTS boda,
nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Dijana Vican,
šifra kolegija: PPEO101

Okvirni sadržaj kolegija

Znanost - znanstvene spoznaje – sustavi znanja; Pojmovi: odgoj, obrazovanje, edukacija, socijalizacija, akulturacija, poučavanje, učenje; Permanentno obrazovanje; Povratno obrazovanje; Oblici povratnog obrazovanja (obrazovanje uz rad, iz rada i na radu, osposobljavanje, usavršavanje); Kvalifikacijska ljestvica; Sustav odgoja i obrazovanja; Odgoj i obrazovanje determinira društvo; Odgoj i obrazovanje determinira kultura; Promjenjivost ciljeva odgoja i obrazovanja; Odgoj i obrazovanje kao čimbenici društvenog razvoja; Humanistički, društveni, ekonomski ciljevi odgoja i obrazovanja; Opće i stručno obrazovanje; Formalno obrazovanje - neformalno obrazovanje; Vertikalno obrazovanje - horizontalno obrazovanje; Funkcionalno obrazovanje; Nova kulturalna pismenost – informatička pismenost; Odgoj i obrazovanje kao društveno-kulturna vrijednost; Odgoj i obrazovanje kao humanistička vrijednost; Društvena uloga odgajatelja, učitelja i nastavnika; Poziv, profesija, struka, profil, zanimanje, amaterizam, profesionalizam; Kompetencije odgajatelja, učitelja, nastavnika, profesora, instruktora.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Student će se upoznati i usvojiti najrelevantniju znanstvenu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja, osposobit će se za razumijevanje ciljeva odgoja i obrazovanja i kritičko gledanje na opća pitanja i probleme suvremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.

Oblici realizacije nastave: predavanja, rad u skupinama, izrada i prezentacija radnih zadataka.

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi; izrada radnih zadataka i eseja; izlaganje radova; polaganje ispita.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta.

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja).

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura:

- Giesecke, H. (1993), *Uvod u pedagogiju*, Zagreb, Educa
- Gudjons, H. (1999), *Pedagogija: temeljna znanja*, Zagreb: Educa (str. 123-170)
- Lenzen, D. (2002), *Vodič za studij znanosti o odgoju*, Educa, Zagreb
- Mijatović, A./ur./ (1999), *Osnove suvremene pedagogije*, Zagreb: Hrvatski pedagoško književni zbor (poglavlja: I., V., VI., VII., VIII., IX.)
- Pastuović, N. (2008), *Cjeloživotno učenje i promjene u školovanju*, *Odgojne znanosti*: Vol. 10, br. 2, str. 253-267
- Previšić, V. (ur.), (2007), *Kurikulum: teorije, metodologija, sadržaj, struktura*, Zagreb, Kruzak
- Vukasović, A. (2001), *Pedagogija*, Zagreb: Hrvatski katolički zbor „Mi“.

Dopunska literatura:

- Dufour, B. I Curtis, W. (ed), (2012), *Studij odgojno-obrazovnih znanosti*, Zagreb: Educa.
- Ellen R. Daniels i Stanfford, K., *Kurikulum za inkluziju : razvojno-primjereni program za rad s djecom s posebnim potrebama*, Zagreb : Udruga roditelja Korak po korak za promicanje kvalitete življenja djece i obitelji
- Hentig, H. V. (2007), *Kakav odgoj želimo? : o odgoju za 21. Stoljeće*, Zagreb: Educa
- Hentig, H. V. (2008), *Što je obrazovanje: esej*, Zagreb: Educa.
- Mijatović, A. (2000), *Leksikon temeljnih pedagoških pojmova*, Zagreb: Edip
- *Prema društvima znanja*, UNESCO-ovo svjetsko izvješće (2006). Zagreb: Educa.

Položen ispit je uvjet za upis kolegija *Uvod u pedagogiju*.

STATISTIKA U PEDAGOGIJSKOM ISTRAŽIVANJU 1
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 1. semestar, P2+V2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić,
šifra kolegija: PPEO102

Okvirni sadržaj kolegija

Uloga statistike u znanosti i pedagogijskoj praksi; Osnovni pojmovi vjerojatnosti; Varijable, mjerenje, razine mjerenja: nominalne, ordinarne, intervalne i omjerne skale; Teorija i hipoteze; Sređivanje i prikazivanje podataka; Distribucija frekvencija; grupiranje rezultata; Tabelačno i grafičko prikazivanje statističkih podataka; Mjere središnjih vrijednosti; Aritmetička sredina; Centralna vrijednost; Ostale mjere središnjih vrijednosti; Uporaba i usporedba mjera središnjih vrijednosti; Mjere raspršenja rezultata; Standardna devijacija rezultata; Koeficijent raspršenja rezultata; Poluinterkvartilno raspršenje rezultata; Ostale mjere raspršenja rezultata; Uporaba i usporedba mjera raspršenja rezultata; Normalna distribucija; Konačna i beskonačna distribucija; Opći oblik normalne distribucije; Položaj pojedinog rezultata u skupini; Korelacija; Pojam korelacije, smisao i načelo korelacije; Pearsonov koeficijent korelacije; Spearmanov koeficijent rang korelacije; Ostale mjere povezanosti; Interpretacija povezanosti; Linearna regresija i predikcija; Jednadžba pravca; Crte regresije u bivarijantnoj distribuciji; Regresija i korelacija; Predikcija i greška predikcije.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će biti:

- osposobljeni za praćenje stručne i znanstvene literature;
- osposobljeni za planiranje statističkog dijela u projektu istraživanja, tj. znati će kriterije primjene pojedinih statističkih tehnika u pedagogijskim istraživanjima;
- osposobljeni za sređivanje i obradu rezultata prikupljenih znanstvenim istraživanjem i u vezi s odgojnom i obrazovnom praksom radi opisa, analize i interpretacije tih rezultata;
- osposobljeni za razumijevanje kvantitativnog i kvalitativnog izraza i njihova međusobnog odnosa pri proučavanju i prezentiranju pedagogijskih pojava i problema;
- pripremljeni za lakše i kvalitetnije usvajanje ostalih kolegija i znanstveno promišljanje pedagogije.

Provođenje nastave: predavanja, vježbe, konzultacije.

Praćenje nastave i načini provjere znanja: aktivno sudjelovanje u nastavi i domaći pismeni uradci

Polaganje ispita: pismeni i usmeni ispit.

Obvezna literatura

- Petz, B., *Osnovne statističke metode za nematematičare*, Slap, Jastrebarsko, 2001.

Dopunska literatura

- Blaikie, N. (2003), *Analyzing Quantitative Data*. London: Sage.
- Bujas, Z., *Uvod u metode eksperimentalne psihologije*, Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 32-107.
- Minium, E., King, B.M., Bear, G. - *Statistical Reasoning in Psychology and Education*, New York, Wiley & Sons, 1993.

Internet izvori

Elektronički udžbenici

[SurfStat](#)

[UCLA Electronic Textbook](#), [CommuniStation](#)

Savjeti

[Free Consulting Forum](#) daje savjete za specifične probleme u području statistike.

Linkovi

Na sveučilištu [UCLA](#) mogu se naći linkovi za statistiku u različitim zemljama svijeta. Različiti izvori i informacije iz područja statistike dostupni su na sveučilištu [Illinois, Chicago](#).

OPĆA POVIJEST PEDAGOGIJE
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 1. semestar, P2+S2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Igor Radeka,
šifra kolegija: PPEO103

Okvirni sadržaj kolegija

Predmet, cilj i zadaci Opće povijesti pedagogije; Metodologijske osnove istraživanja opće povijesti pedagogije; Periodizacija opće povijesti pedagogije; Razvoj pedagogijske znanosti; Odgoj i obrazovanje u prapovijesti; Institucionalizacija odgoja i obrazovanja u drevnim civilizacijama; Prvi odgojno-obrazovni sustavi u Antici; Religijsko i svjetovno u odgoju i obrazovanju srednjeg vijeka; Pedagoške prilike XVII. i XVIII. stoljeća; Usustavljivanje suvremenog odgoja i obrazovanja u XIX. stoljeću; Reformna pedagogija; Odgoj i obrazovanje u totalitarnim i demokratskim društvima XX. stoljeća.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će steći temeljna znanja iz opće povijesti pedagogije, spoznati razvoj pedagogijske znanosti, razumjeti društveni utjecaj i kulturološki kontekst odgoja i obrazovanja, otkrivanjem pedagoških zbivanja tijekom prošlosti proniknuti u uzroke aktualnog stanja uz razvoj kritičkog odnosa prema prošlosti i sadašnjosti.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje tijekom nastave i konzultacija.

Način polaganja ispita: pismeno.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Zaninović, M. (1988): *Opća povijest pedagogije*, Zagreb: Školska knjiga, 356 str. - Sve osim stranica: 194-205, 231-233, 261-278, 282-284.
- Zaninović, M. (1985): *Pedagoška hrestomatija: Priručnik za učenike odgojno-obrazovnog usmjerenja i studente nastavničkih fakulteta*, Zagreb: Školska knjiga.

Dopunska literatura

Na dopunsku literaturu studenti će biti upućivani tijekom nastave.

Obveze studenta: aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada i izlaganje radnih zadataka, polaganje ispita.

UVOD U PEDAGOGIJU

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 2. semestar, P2+S2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Dijana Vican,
šifra kolegija: PPEO201

Okvirni sadržaj kolegija

Pedagogija - znanost o odgoju; Općeporabno značenje riječi *odgoj*; Filozofijsko-antropološka refleksija o odgoju; Društveno-povijesna dimenzija pedagogije; Pedagogija kao društveno-empirijska znanost; Odgoj kao determinanta razvoja ličnosti: čovjek je odgojivo i odgoja potrebito biće; Odgoj kao umijeće; Pojam obrazovanosti; Odnos teorije odgoja i prakse odgajanja; Struktura znanosti i znanstvenih disciplina o odgoju i obrazovanju; Multidisciplinarnost, interdisciplinarnost, transdisciplinarnost u pedagogiji; Modeli objašnjenja odnosa odgoja i razvoja ličnosti: genetičko – socijalno – interakcijski; Ostvarenje odnosa u odgoju i obrazovanju – ciljevi odgoja i obrazovanja; Čimbenici odgoja i obrazovanja; Poučavanje – odgoj i obrazovanje kao djelatnost; Učenje – odgoj i obrazovanje kao proces; Odgoj i socijalizacija; Odgoj i moral (postati čovjekom); Teorije znanosti o odgoju (različite koncepcije odgojno-obrazovne djelatnosti i promišljanja odnosa pedagogijske teorije i prakse); Kurikulum u suvremenom odgoju i obrazovanju; Cjeloživotno učenje – sintagma društvo znanja; Ključne kompetencije.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Tijekom nastave studenti će se osposobiti za razumijevanje odnosa pedagogijske teorije i prakse i za refleksivni pristup praktičnoj pedagoškoj djelatnosti. Usvajanje znanja i spoznaja o modelima odgojno-obrazovnih odnosa u različitim situacijama. Stjecanjem uvida u osobitosti i specifičnosti znanosti i znanstvenog promišljanja odgojno-obrazovnog područja. Promišljanje odgojno-obrazovne djelatnosti kroz teorije znanosti o odgoju, sposobnost sinteze i analize spoznaja suvremene pedagogijske znanosti.

Oblici realizacije nastave: predavanja, rad u skupinama, izrada i prezentacija radnih zadataka, konzultacije, diskusije, eseji.

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi; izrada radnih zadataka i eseja; izlaganje radova; polaganje ispita.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja);

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Gudjons, H. (1999), *Pedagogija – temeljna znanja*, Zagreb: Educa
- Lenzen, D. (2002), *Vodič za studij znanosti o odgoju*, Zagreb Educa
- Mialaret, G. (1989), *Uvod u edukacijske znanosti*, Zagreb: Školske novine (str. 39-132)
- Mušanović, M. i Lukaš, M. (2011), *Osnove pedagogije*, Rijeka: Hrvatsko futurološko društvo
- *Odnos pedagogijske teorije i pedagoške prakse*, Zbornik radova (urednik V. Rosić), Međunarodni znanstveni kolokvij, Crikvenica, 2002, Rijeka: Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju
- Pastuović, N. (1999), *Edukologija – integrativna znanost o sustavu cjeloživotnog obrazovanja i odgoja*, Zagreb: Znamen (poglavlja: I, II, III. i VII).
- Previšić, V. (ur.) (2007), *Kurikulum: teorije, metodologija, sadržaj, struktura*, Zagreb: Zavod za pedagogiju: Školska knjiga

Dopunska literatura

- Dufour, B. I Curtic, W. (ed), (2012), *Studij odgojno-obrazovnih znanosti*, Zagreb: Educa.
- Miljak, A. (1996), *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog djeteta*, Zagreb: Persona
- Ogbu, J. G. (1989), *Pedagoška antropologija*, Zagreb: Školske novine
- Salovey, P., Sluyter, D. (1999), *Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija – pedagoške implikacije*, Zagreb: Educa
- Wood, D. (1995), *Kako djeca misle i uče*, Zagreb: Educa

STATISTIKA U PEDAGOGIJSKOM ISTRAŽIVANJU 2
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 2. semestar, P2+V2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić,
šifra kolegija: PPEO202

Okvirni sadržaj kolegija

Uvod u inferencijalnu statistiku; Populacija i vrste uzoraka; Parametri populacije i statistika uzoraka; Distribucija aritmetičkih sredina uzoraka; t-distribucija; Procjene karakteristika populacije; Testiranje hipoteza; Uvod u testiranja hipoteza; Logika testiranja značajnosti; Kritične vrijednosti, razine značajnosti, tipovi grešaka pri testiranju hipoteza; Koraci pri testiranju hipoteza; postavljanje hipoteza, odabir i provođenje odgovarajućeg statističkog postupka, određivanje razine značajnosti; Testiranje značajnosti razlika – parametrijski postupci za testiranje hipoteza; t - test: zavisni i nezavisni uzorci, veliki i mali uzorci; Značajnost razlike između aritmetičkih sredina; Značajnost razlike između proporcija; Testiranje značajnosti razlika – neparametrijski postupci za testiranje hipoteza: nezavisni, zavisni i više uzoraka; χ^2 – test; Ostali neparametrijski testovi; Uvod u analizu varijance: logika, F – distribucija, postupak.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će biti:

- osposobljeni za planiranje statističkog dijela u projektu istraživanja, tj. znati će kriterije primjene pojedinih statističkih tehnika u pedagojskim istraživanjima;
- osposobljeni za sređivanje i obradu rezultata (podataka) prikupljenih znanstvenim istraživanjem i u vezi s odgojnom i obrazovnom praksom radi opisa, analize i interpretacije tih rezultata;
- osposobljeni za razumijevanje kvantitativnog i kvalitativnog izraza i njihova međusobnog odnosa pri proučavanju i prezentiranju pedagojskih pojava i problema;
- osposobljeni za zaključivanje, odnosno uopćavanje, iz konkretnih slučajeva na populaciju;
- pripremljeni za naprednija istraživanja (mjerenja) i analize (multivarijatne analize)
- pripremljeni za lakše i kvalitetnije usvajanje ostalih kolegija i znanstveno promišljanje pedagogije.

Provođenje nastave: predavanja, vježbe, konzultacije

Praćenje nastave i načini provjere znanja: aktivno sudjelovanje u nastavi

Polaganje ispita: pismeni i usmeni ispit

Obvezna literatura

- Petz, B., *Osnovne statističke metode za nematematičare*, Slap, Jastrebarsko, 2001.

Dopunska literatura

- Blaikie, N. (2003), *Analyzing Quantitative Data*. London: Sage.
- Bujas, Z., *Uvod u metode eksperimentalne psihologije*, Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 32-107.
- Minium, E., King, B.M., Bear, G. - *Statistical Reasoning in Psychology and Education*, New York, Wiley & Sons, 1993.

Internet izvori

Elektronički udžbenici

[SurfStat](#)

[UCLA Electronic Textbook](#), [CommuniStation](#)

Savjeti

[Free Consulting Forum](#) daje savjete za specifične probleme u području statistike.

Linkovi

Na sveučilištu [UCLA](#) mogu se naći linkovi za statistiku u različitim zemljama svijeta. Različiti izvori i informacije iz područja statistike dostupni su na sveučilištu [Illinois, Chicago](#).

NACIONALNA POVIJEST PEDAGOGIJE
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 2. semestar, P1+S1 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Igor Radeka,
šifra kolegija: PPEO203

Okvirni sadržaj kolegija

Predmet, cilj i zadaci Nacionalne povijesti pedagogije; Metodologijske osnove istraživanja nacionalne povijesti pedagogije; Periodizacija nacionalne povijesti pedagogije; Počeci pedagoškog rada u Hrvata; Srednjovjekovni razvoj školstva u Hrvatskoj; Pedagogijska teorija i pedagoška praksa u Hrvatskoj od XVI. do XVIII. stoljeća; Razvoj pedagogije, školstva i prosvjete u Hrvatskoj u XIX. i prvoj polovici XX. stoljeća; Utjecaj totalitarnih društvenih prilika za Drugoga svjetskog rata na nacionalnu pedagogiju; Razvoj pedagogije pod utjecajem socijalističkog društva nakon Drugoga svjetskog rata; Povratak pluraliziranoj pedagogiji od 90-ih godina XX. stoljeća.

Razvoj općih i specifičnih kompetencija

Studenti će steći temeljna znanja iz nacionalne povijesti pedagogije u svjetlu društvenih i kulturnih prilika u Hrvatskoj, pozicionirati nacionalnu pedagogijsku, školsku i prosvjetnu baštinu u kontekst svjetskih trendova razvoja pedagogije te proniknuti u uzroke suvremenih zbivanja u nacionalnoj pedagogiji.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje tijekom nastave i konzultacija.

Način polaganja ispita: pismeno.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Munjiza, E. (2009), *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije*, Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera.
- Ivoš Nikšić, E. i Radeka, I (2007): *Zadar i Padova: Gradovi prijatelji i središta znanja*, Zadar: Sveučilište u Zadru.

Dopunska literatura

Na dopunsku literaturu studenti će biti upućivani tijekom nastave.

Obveze studenta: aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada i izlaganje radnih zadataka, polaganje ispita.

UVOD U METODOLOGIJU ISTRAŽIVANJA
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 3. semestar, P2+S2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić,
šifra kolegija: PPEO301

Okvirni sadržaj kolegija

Što je znanost?; Funkcija znanosti; Konstitutivni elementi znanosti; Pojam metodologije znanosti i njeno mjesto u sustavu znanosti; Mogućnosti i granice znanstvenog istraživanja; Znanstvene paradigme - paradigma razumijevanja i paradigma tumačenja: njihove mjere kao okvir pedagoškog istraživanja, atributi paradigmi i s njima povezane antinomije (kvalitativni vs. kvantitativni pristup, nomotetički vs. idiografski pristup, holistički vs. partikularističnost, itd.), asimptotičnost u pedagoškom istraživanju; Vrste pedagoškog istraživanja (prema području istraživanja; prema svrsi: temeljna, primijenjena, razvojna i akciona; prema pristupu: longitudinalna i transverzalna; prema vremenskoj usmjerenosti); Teorijski i empirijski vidovi istraživanja (razni naglasci zavisno od teme istraživanja i pristupa); Namjena pedagoških istraživanja (opis pojava, pronalaženje uzročno-posljedičnih povezanosti)

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će biti osposobljeni se za brzo i učinkovito nalaženje i primjenu specifičnih znanja iz tog područja u relevantnoj literaturi; usvojiti će stav o potrebi i mogućnosti znanstvenog pristupa pedagoškim pojavama te o dinamičkim granicama tih mogućnosti, te o potrebi interdisciplinarnog i nastojanju k transdisciplinarnom pristupu pri istraživanju pedagoških pojava.

Provođenje nastave: predavanja, vježbe, konzultacije

Praćenje nastave i načini provjere znanja: aktivno sudjelovanje u nastavi i domaći pismeni uradci

Polaganje ispita: pismeni

Obvezna literatura

- Cohen, L., Manion, L., Morrison, M. (2007), *Metode istraživanja u obrazovanju*, Naklada slap, Jastrebarsko.
- Mužić, V. (2004), *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*, Educa, Zagreb.
- Mužić, V., Matijević, M. i Jokić, M. (2003), *Istraživati i objavljivati – elementi metodološke pismenosti u pedagogiji*. Zagreb: HPKZ.

Dopunska literatura

- Prema izboru i temama seminarskih radova
- Jagić, S. (2007), Problem kauzalnosti u pedagoškom istraživanju, *Pedagogija prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja / urednici V. Previšić, N. N. Šoljan, i N. Hrvatić / svezak 1*. Zagreb: Hrvatsko pedagoško društvo, 2007., str. 58.–67.
- Mužić, V. (1982), *Metodologija pedagoškog istraživanja*, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo.

ŠKOLSKA PEDAGOGIJA 1

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 3. semestar, P2+S2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEO302

Okvirni sadržaj kolegija

Pojmovno-terminološka određenja: školska pedagogija, škola, alternativna škola, alternative školi, školski kurikulum, koncepcija, program.

Školska pedagogija kao znanstvena disciplina: Predmet i metode istraživanja fenomena školskog odgoja i obrazovanja. Kvantitativne i kvalitativne metode: fenomenološka metoda, akcijska istraživanja, etnografska metoda, biografske studije.

Vodeće teorije škole: duhovnoznanstvena, strukturalno-funkcionalna, emancipatorska, konstruktivistička.

Alternativne škole: Montessori, waldorfska, Helena-L- Schule, humana škola Hartmuta von Hentiga, kvalitetna škola, "otvorena" škola.

Radikalna kritika škole i "kraj škole";

Budućnost škole?

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- Samostalno interpretirati stručnu literaturu, koristiti stručnu terminologiju i pratiti razvoj suvremenih teorija škole;
- Pratiti i kritički promišljati suvremene promjene u organizaciji institucionalnog odgoja i obrazovanja
- Samostalno provoditi istraživanja kvalitete različitih tipova škola

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, terenska nastava.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja);

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Vrcelj, S. (2000): *Školska pedagogija*, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, (odabrana poglavlja)
- Mijatović, A. (ured.)(1999): *Osnove suvremene pedagogije*, HPKZ, Zagreb, (odabrana poglavlja)
- Tillman, K.J. (ur.) (1994)): *Teorije škole*, Educa, Zagreb
- Matijević, M. (1994): *Alternativne škole*, Zagreb
- Hartmut von Hentig (1997): *Humana škola*, Zagreb: Educa
- Neill, A. S. (1980): *Slobodna djeca Samerhila*, BIGZ: Beograd
- Puževski, V. (1987): *Prema školi otvorenih vrata*, PKZ, Zagreb
- Madelin, A. (1992): *Osloboditi školu*, Educa, Zagreb.
- Illich (1980): *Dolje škole*, BIGZ:Beograd
- Jorgensen, M. (1977): *Škola koju su osnovali učenici*, BIGZ: Beograd
- Walford, G. (1992): *Privatne škole*, Educa, Zagreb.

Dopunska literatura

- Fend, H. (2008): *Neue Theorie der Schule. Einfuehrung in das Verstehen von Bildungssystemen*, Wiesbaden (www.vs-verlag.de)

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi; izrada seminara; terenska nastava; polaganje ispita.

PSIHOLOGIJA UČENJA
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 3. semestar, P1+S1 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Izabela Sorić
šifra kolegija: PPEO303

Okvirni sadržaj kolegija

Učenje. Sazrijevanje i učenje. Pristupi učenju. Klasično uvjetovanje. Instrumentalno uvjetovanje. Uloga pohvale i kazne u učenju. Kognitivni faktori i biološka ograničenja u procesu učenja uvjetovanjem. Teorije socijalnog učenja. Modifikacija ponašanja. Kognitivne teorije učenja. Povezanost učenja s različitim osobnim i socijalnim faktorima. Samoregulacija učenja. Upotreba računala u učenju (E-učenje). Učenje kroz rješavanje problema. Racionalna organizacija učenja. Poteškoće u učenju.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- objasniti ulogu učenja u razvoju čovjeka
- opisati i usporediti klasično i instrumentalno uvjetovanje
- primijeniti principe uvjetovanja na primjerima
- prepoznati primjere modeliranja i vikarijskog učenja
- opisati i objasniti kognitivne mehanizme u podlozi učenja
- opisati i objasniti zakonitosti procesa učenja
- opisati i objasniti neke efikasne strategije učenja
- prepoznati i opisati neke poteškoće u učenju

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit 80% i seminarski rad 20%;

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Vizek Vidović, V., Vlahović Štetić, V., Rijavec, M., Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP, Vern.. Poglavlje 3.
- Zarevski, P. (1995). *Psihologija pamćenja i učenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Poglavlje 3.

Dopunska literatura

- Atkinson i Hilgard (2007). *Uvod u psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Baddeley, A., Eysenck, M.W., Anderson, M.C. (2009). *Memory*. Hove: Psychology Press.
- Pletenac, V. (2004). *Put prema uspješnom učenju ili kako treba učiti*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Zarevski, P. (1995). *Psihologija pamćenja i učenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap. Poglavlje 5. i 7.

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi; izrada seminara; polaganje ispita.

METODOLOGIJA PEDAGOGIJSKOG ISTRAŽIVANJA

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 4. semestar, P2+V2 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić,
šifra kolegija: PPEO401

Okvirni sadržaj kolegija

Etape pedagogijskog istraživanja; Izbor problema istraživanja; Projekt znanstvenoistraživačkog rada (važnost projekta; sadržaj i razrada projekta); Prikupljanje podataka o teorijskom i empirijskom pristupu, polazišta pri njihovom izboru (međusobno nadopunjavanje, triangulacija); Postupci teorijske analize (dedukcija – teorijski okviri; indukcija: potpuna i nepotpuna; hermeneutika i s njom povezani postupci).

Empirijske metode u pedagogijskom istraživanju: Kriteriji pri definiranju metoda; Deskriptivna metoda; Karakteristike i specifičnost projekta deskriptivne metode; Kauzalna metoda; Karakteristike kauzalne metode; Neeksperimentalna primjena kauzalne metode; Eksperiment u pedagogijskom istraživanju

Istraživački postupci, instrumenti i evaluacija (vrednovanje): Opća pitanja u vezi s postupcima i instrumentima; Pregled postupaka, polazišta pri njihovom izboru (međusobno nadopunjavanje, triangulacija); Optruzivne vs. neoptruzivne osobine pojedinih postupaka odnosno instrumenata; Mjerne osobine (karakteristike) instrumenata (valjanost, pouzdanost, objektivnost, osjetljivost, diskriminativna vrijednost zadataka i baždarenost); Usporedni oblici i baterije instrumenata prikupljanja podataka; Pedagogijska dokumentacija, sustavno promatranje, intervju, anketa, test, skale procjenjivanja i prosuđivanja; Interpretacija rezultata (preduvjeti za ispravnu interpretaciju; neke greške pri interpretaciji); Primjena rezultata istraživanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će:

- biti osposobljeni se za brzo i učinkovito nalaženje i primjenu specifičnih znanja iz tog područja u relevantnoj literaturi,
- biti osposobljeni za samostalno vršenje manjih istraživanja,
- biti osposobljeni za praćenje, te za kritičku procjenu rezultata drugih istraživanja i to: procjenu kvalitete i procjenu primjenjivosti rezultata pri rješavanju određenih pedagogijskih problema,
- usvojiti stav o potrebi i mogućnosti znanstvenog pristupa pedagogijskim pojavama te o dinamičkim granicama tih mogućnosti,
- usvojiti stav o potrebi interdisciplinarnog i nastojanju k transdisciplinarnom pristupu pri istraživanju pedagogijskih pojava,
- biti pripremljeni za lakše i kvalitetnije usvajanje ostalih kolegija i znanstveno promišljanje pedagogije.

Provođenje nastave: predavanja, vježbe, diskusija, konzultacije.

Praćenje nastave i načini provjere znanja: aktivno sudjelovanje u nastavi i domaći pismeni uradci.

Polaganje ispita: pismeni

Obvezna literatura

- Cohen, L., Manion, L., Morrison, M. (2007), *Metode istraživanja u obrazovanju*. Jastrebarsko: Naklada slap.
- Mužić, V. (2004), *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*. Zagreb: Educa.
- Mužić, V. (1993), *Kako nadmudriti test*. Zagreb: Školske novine.

Dopunska literatura

- Andrilović, V. (1987), *Metode i tehnike istraživanja u psihologiji odgoja i obrazovanja*, Zagreb: Školska knjiga.
- Mejovšek, M. (2007), *Metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima*. Jastrebarsko: Naklada slap.
- Mužić, V. (1982), *Metodologija pedagoškog istraživanja*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika

ŠKOLSKA PEDAGOGIJA 2
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 4. semestar, P2+S2 sati nastave, 5 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEO402

Okvirni sadržaj kolegija

Ciljevi i zadaci škole: funkcije ciljeva, modeli legitimiranja, procedure donošenja i postupci oformuliranja i operacionaliziranja (taksonomije, obrazovni standardi, kompetencije); Škola kao pedagoški prostor (arhitektura škola, uređenje prostora, prostor i zdravlje, prostor kao motivacijski čimbenik); Vremenska i programska struktura škole: načela organizacije vremena (dugoročno, srednjoročno i kratkoročno planiranje vremena s obzirom na razvojne procese i na organizaciju školskog života); Znanost, tehnologija i umjetnost kao sastavnice školskog obrazovanja. Odnos kao uspostavni element škole kao pedagoške institucije. Pedagoški odnos u različitim teorijama škole. Ukidanje pedagoškog odnosa u partnerstvu učitelja i učenika. Kolegijalni i suradnički odnosi u školi. Stilovi upravljanja školom. Škola i njeno okruženje – interakcija. Problemi (kriza) suvremene škole i školskih sustava. Fenomenologija školskih reformi. Školski reformatori i smisao školske reforme. Školske reforme u funkciji kvalitete odgojno-obrazovnog rada, demokratizacije i podruštvljavanja odgoja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će se osposobiti za

1. razumijevanje i organiziranje razvojnih procesa u školi, uspješnu profesionalnu aktivnost u odgojno-obrazovnim ustanovama (raznolika razvojna i akcijska istraživanja, organiziranje odgojno-obrazovnog procesa, unapređivanje nastave, savjetodavne, administrativne i upravne poslove, stručno-pedagoške poslove u okviru stručnih službi, organizaciji izvannastavnih aktivnosti, suradnji s roditeljima i sl.),
2. Samostalno proučavanje literature i praćenje rasprava o reformi obrazovnih sustava i osiguranju kvalitete školskog odgoja i obrazovanja.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, terenska nastava, istraživanja.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja);

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Vrcelj, S. (2000): *Školska pedagogija*, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka. (odabrana poglavlja)
- Mijatović, A. (ur.) (1999): *Osnove suvremene pedagogije*, HPKZ, Zagreb. (odabrana poglavlja)
- Pastuović, N. (1991): Teorije reformi odgojno-obrazovnog sustava (međunarodna usporedba), *Napredak*, br. 4
- Domović, V. (2004): Školsko ozračje i učinkovitost škole, Jastrebarsko: Naklada Slap
- V. Spajić-Vrkaš, M. Kukoč, S. Bašić (2001): Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju. Interdisciplinarni rječnik. Zagreb: Hrvatska komisija za UNESCO i Projekt „Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole“.

Dopunska literatura

- Armstrong, T. (2008): Najbolje škole, Zagreb: Educa
- Greene, B. (god?): *Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola*, Zagreb: Alinea
- Bašić, S. (2000): Koncept prikrivenog kurikuluma, *Napredak*, Vol. 141, br. 2, str. 170
- Bašić, S. (2009): Dijete (učenik) kao partner u odgoju: kritičko razmatranje. *Odgojne znanosti*, Vol. 11, br. 2, str. 27-44
- Bašić, S. (2003): Slobodna škola i autonomija učitelja. Antropologijsko legitimiranje na primjeru waldorfske škole. *Odgoj, obrazovanje i pedagogija u razvitku hrvatskog školstva*, Zagreb: HPKZ
- Bašić, S. (1994): Cilj odgoja u strukturi pedagoškog polja. *Napredak*, 135(3), str. 334–341
- Bašić, S. (2007): Nacionalni obrazovni standard - instrumenti kontroliranja učinkovitosti obrazovnog sustava, unapređivanja kvalitete nastave ili standardiziranja razvoja osobnosti? *Pedagojska istraživanja*, 4 (1), str. 25-41
- Pedagoške enciklopedije, periodika, mediji i novija izdanja

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi; sudjelovati na terenskoj nastavi; provesti jedno manje istraživanje i prezentirati rezultate; polaganje ispita.

PEDAGOŠKI MENEDŽMENT
sveučilišni prediplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 4. semestar, P2+S1 sati nastave, 4 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Rozana Petani,
šifra kolegija: PPEO403

Okvirni sadržaj kolegija

1. Teorijski pristupi stvaranju i održavanju poticajnog ozračja za učenje (orijentacija na pojedinca, na odnos, na kontekst). Bihevioristički i humanistički pristup upravljanju razredom.
2. Antinomijско shvaćanje upravljanja razredom i discipline. Službeni i „tajni“ kurikulum. Sekundarna socijalizacija (strategije „preživljavanja“ škole). Od discipline do samokontrole.
3. Stilovi vođenja i razvoj socijalnih kompetencija učenika. Čimbenici uspješne komunikacija u odgojno-obrazovnoj skupini. Dijalog, razumijevanje, empatija, odnos, susret. Autentičnost nastavnika. Samoodređenje učenika. Odgovornost i sloboda.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Poznavanje teorijskih pristupa i modela efikasnog pedagoškog vođenja i upravljanja, stvaranja i održavanja poticajnog ozračja za učenje.

Poznavanje različitih pristupa, tehnike i procedure rješavanja problema u razredu.

Osposobljenost za pomoć nastavnicima u uspostavljanju i održavanju poticajnog nastavnog ozračja i kreativnom rješavanju sukoba u školi.

Način rada: predavanje, seminar, promatranje i analiza slučajeva.

Ispit: usmeni ili pismeni

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Alfirević, N.; Pavičić J., Kutleša, M., Matković, J. (2010): Osnove strateškog marketinga i menadžmenta u osnovnim i srednjim školama. Zagreb: Alfa.
- Bošnjak, B. (1997), Drugo lice škole. Zagreb: Alinea.
- Gossen, D. Ch. (1994), Restitucija - preobrazba školske discipline, Zagreb: Alinea.
- Jurić, V. (2004), Pedagoški menadžment – refleksija opće ideje o upravljanju. Zagreb, *Pedagogijska istraživanja*, vol. 1(1), 137.–147.
- Salovey, P., Sluyter, D. (1999), Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija. pedagoške implikacije. Zagreb: Educa.

Dopunska literatura

- Bašić, S. (2000), Koncept prikriivenog kurikuluma, *Napredak*, Vol 141, (.2), 170.-181.
- Bašić, S. (2008 i 2009), Upravljanje razredom (umnoženi materijal za učitelje, 40 str.), Agencija odgoja i obrazovanja RH.
- Bašić, S. (2009.), Nastavni stil i disciplina (umnoženi materijal za učitelje, 28 str.), Agencija odgoja i obrazovanja RH
- Marzano, R. J., Marzano, J. S., Pickering, D.J. (2003), *Classroom Management That Works: Research-Based Strategies foe Every Teacher. Association foe Supervision& Curriculum.*
- Ruedi, J. (2007), *Disciplin in der Schule.Plaedoyer fuer ein antinomisches Verstaendnis von Disciplin und Klasenfuehrung.* Bern: Haupt Verlag.

DIDAKTIKA 1

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 5. semestar, P2+S2 sati nastave, 5 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Jasmina Vrkić Dimić,
šifra kolegija: PPEO501

Okvirni sadržaj kolegija

Predmet, razvoj i različita određenja didaktike; osnovni pojmovi (učenje, poučavanje, odgoj, obrazovanje, nastava), njihovo različito poimanje i načini nastavnog djelovanja sukladno raznovrsnim teorijskim pristupima didaktičnim problemima. Suvremeni kontekst didaktičkog djelovanja, njegove refleksije na procese učenja i poučavanja te aktivni oblici učenja i poučavanja uz kontinuirano poticanje razvijanja kritičkog i kreativnog pristupa didaktičkim pitanjima i problemima. U okviru seminarske nastave ovladava se osnovnim postupcima i tehnikama izrade idejnih projekata za provođenje malih akcijskih istraživanja u odgojno-obrazovnoj praksi

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- razumjeti predmet, razvoj i različita određenja didaktike
- poznavati suvremeni kontekst didaktičkog djelovanja i refleksije znanstveno-tehnološkog razvoja na učenje i poučavanje
- poznavati osnovne didaktičke pojmove
- razumjeti različite načine nastavnog djelovanja u skladu sa suvremenim teorijskim pristupima procesima učenja i poučavanja
- poznavati ciljeve, zadatke i vrste nastave te nastavni plan i program i kurikulum
- poznavati koncept aktivnog učenja
- ovladati osnovnim postupcima i tehnikama izrade idejnih projekata za provođenje malih akcijskih istraživanja u odgojno-obrazovnoj praksi razviti kritički i kreativan pristup didaktičkim pitanjima i problemima

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, samostalni radni zadaci, konzultacije, mentorski rad

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni; usmeni ispit – prema potrebi

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Bognar, L. i Matijević, M. (2002): Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
- Jurić, V. (2007): Školsko (formalno), neformalno i informalno obrazovanje. u: Previšić, V., Šoljan, N. N., Hrvatić, N. /ur./: Pedagogija: prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja. Svezak 1. Zagreb: HPD (str. 68-80).
- Meyer, H. (2002): Didaktika razredne kvake: rasprave o didaktici, metodici i razvoju škole. Zagreb: Educa.
- Pratt, D. (2006): Dobro poučavanje: Jedno rješenje za sve. u: Edupoint. 48(6). (elektroničko izdanje); <http://www.carnet.hr/casopis/48/clanci>
- Poljak, V. (1991): Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
- Vrkić Dimić, J. (2011): Učenje kroz prizmu socijalnog konstruktivizma. u: Acta Iadertina 8(2011). (str. 77-90).

Dopunska literatura:

- Bindé, J. i sur. (2007): UNESCO-ovo svjetsko izvješće: Prema društvima znanja. Zagreb: Educa.
- Dryden, G., Vos, J. (2001): Revolucija u učenju. Zagreb: Educa.
- Gudjons, H., Teske, R., Winkel, R. (1992): Didaktičke teorije. Zagreb: Educa.
- Jelavić, F. (1998): Didaktika. Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Masch, C. J. (1994): Kurikulum: Temeljni pojmovi. Zagreb: Educa.
- Mijatović, A. /ur./ (1999): Osnove suvremene pedagogije. Zagreb: HPKZ.
- Mijatović, A. (2000): Leksikon temeljnih pedagoških pojmova. Zagreb: EDIP.
- Wood, D. (1995): Kako djeca misle i uče. Zagreb: Educa.

Obveze studenata: prisustvovati predavanjima, seminarskoj nastavi, izraditi individualni idejni projekt za akcijsko istraživanje odgojno-obrazovne prakse i polaganje ispita.

PREDŠKOLSKA PEDAGOGIJA 1
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 5. semestar, P2+S2 sati nastave, 5 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEO502

Okvirni sadržaj kolegija

Pojmovno-terminološka određenja: predškolska pedagogija , pedagogija ranog odgoja i obrazovanja, predškolski kurikulum, koncepcija, program.

Predškolska pedagogija kao znanstvena disciplina. Predmet i metode istraživanja fenomena ranog odgoja i obrazovanja. Kvantitativne i kvalitativne metode: fenomenološka metoda, akcijska istraživanja, etnografska metoda, biografske studije. Sudjelujuće promatranje kao komponenta profesije odgajatelja /pedagoga. Kvantitativne istraživačke metode (povezanost s metodologijom pedagoških istraživanja)

Dijete i djetinjstvo. Povijesni razvoj predodžbe o djetetu i djetinjstvu. Postmoderna slika djeteta i djetinjstva. Promjena i/ili kriza djetinjstva? Dijete kao subjekt vlastitog razvoja vs. dijete kao socijalni partner.

Dimenzije individualnog razvoja - kompetencije i obrazovni standardi: motorički razvoj, razvoj govora, razvoj mišljenja, socijalno-emocionalni razvoj, estetski razvoj (fenomenologija i pedagoške konzekvence)

Osnove metodologija izrade kurikuluma usmjerenog na razvoj (kompetencije i obrazovni standardi u pr. obrazovanju).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- Samostalno interpretirati stručnu literaturu, koristiti stručnu terminologiju i pratiti suvremen tendencije u razvoju teorijske misli o ranom odgoju.
- Pratiti i kritički promišljati suvremene rasprave u području predškolske pedagogije.
- Samostalno provoditi jednostavnija istraživanja u području ranog odgoja.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, terenska nastava

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Bašić, S. (2011),, Nova slika djeteta u pedagogiji djetinjstva, U: Nove paradigme ranog odgoja, Zagreb: Filozofski fakultet Zagreb
- Bašić, S. (2012/13), Predavanja za studente, www. moodle.srce.hr
- Miljak, A. (1996), *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja*, Persona, V. Gorica-Zagreb (prvi dio knjige).
- Starc, B. I dr. (2004), Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Zagreb:Golden marketing-Tehnička knjiga
- Slunjski, E. (2011), Kurikulum ranog odgoja. Istraživanje i konstrukcija, Zagreb:Školska knjiga
- National Association for the Education of Young Children; *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 6 (prijevod) na hrv. S:Basic, za internu up.*), dostupan i na <http://www.naeyc.org/files/naeyc/file/positions/position%20statement%20Web.pdf>

Dopunska literatura:

- Anning, A., Cullen, J. i Fler, M. (2004.), (eds.): *Early Childhood Education: Society and Culture*.London, Sage Publications
- Bruce, T. (2006), *Early Childhood – a guide for students*. (Bruce Ed.) London, Sage Publications
- Schaefer, G. E. (Hrsg.) (2005), *Bildung beginnt mit der Grburt 2. Aufl.*), Weinheim und Basel:Belz Verlag

Obveze studenata: predavanja: 90%, seminar: 90%, terenska nastava 100% i polaganje ispita.

SPECIJALNA PEDAGOGIJA 1
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije
obvezni kolegij, 5. semestar, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Zora Zuckerman Itković,
šifra kolegija: PPEO503

Okvirni sadržaj kolegija

PREDMET, PODRUČJE I ZADACI SPECIJALNE PEDAGOGIJE: sličnosti i razlike obzirom na vrstu posebnih potreba (intravarijabilitet i intervarijabilitet);

PODRUČJA RAZVOJNIH TEŠKOĆA: oblici odstupanja, prevelancija, uzroci, klasifikacija, odgoj i obrazovanje, radno osposobljavanje (senzorne teškoće, mentalna zaostalost, tjelesna invalidnost, pridružene teškoće, poremećaji u ponašanju);

INTEGRACIJA I INKLUZIJA: odgojni i obrazovni rad, profesionalna orijentacija, radno osposobljavanje, brak i obitelj, slobodno vrijeme;

UDRUGE ZA POMOĆ OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA: mreža udruga u RH i način rada;

PREVENCIJA: rasprava o temeljnim zadacima i načinu realizacije u obitelji, školi, lokalnoj i široj zajednici.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći: sudjelovati u ranoj detekciji i razvrstavanju, organizirati edukativnu i socijalnu integraciju/inkluziju poštujući temeljna pedagoška načela rada, organizirati i voditi posebne stručne i znanstvene projekte, participirati u radu lokalne i šire zajednice.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, mentorski rad, samostalni rad studenata, konzultacije

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja), usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Attwood, T. (2010), Aspergerov sindrom. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Bach, H. (2005), Osnove posebne pedagogije. Zagreb: Educa.
- Breintendorf, D. (2011), Muzikoterapija. Zagreb: Music play
- Kostelnik, M., Onaga, E. et al (2004), Djeca s posebnim potrebama. Zagreb: Educa
- Mehringer, A. (2003), Mala specijalna pedagogija. Zagreb: Educa
- Ribić, K. (1999), Psihofizičke razvojne teškoće. Zadar: Forum

Dopunska literatura

- Itković, Z., Nazor, M., Čale-Mratović, M. (1999), Obiteljska i društvena socijalizacija. Zadar: UNDCP
- Matanović-Mamužić, M. (1982), Teškoće u čitanju i pisanju. Zagreb: Školska knjiga
- Planinc, I. (1988), Ja hoću, ja mogu... Zagreb: Školska knjiga
- Plaisance, E. (2009), Autrement capables. Paris: Collection mutation
- Sekulić-Majurec (1998), Djeca s teškoćama u razvoju u vrtiću i školi. Zagreb: Školska knjiga
- Winkel, R. (1996), Djeca koju je teško odgajati. Zagreb: Educa

Obveze studenata: prisustvovanje: predavanja: 75%; seminar: 75%, polaganje ispita

DIDAKTIKA 2

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 6. semestar, P2+S2 sati nastave, 5 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Jasmina Vrkić Dimić,
šifra kolegija: PPEO601

Okvirni sadržaj kolegija

U okviru kolegija upoznaju se struktura nastavnog procesa kroz njegove makroelemente i etape te različiti načini nastavnog djelovanja. Također se proučavaju materijalno-tehnička osnova nastave, suvremena nastavna tehnologija, nastavna sredstva i pomagala, kao i načini njihove uporabe u svrhu učenja i poučavanja, kroz različite modele i paradigme. Upoznaju se psihološki i spoznajni kontekst nastavnog djelovanja, nastavne metode, socijalni oblici nastavnog rada, organizacija i artikulacija nastavnog sata, kao i nastavni principi te suvremeni standardi za učinkovitu nastavu, uz kontinuirano poticanje razvijanja kritičkog i kreativnog pristupa didaktičkim pitanjima i problemima. U okviru seminarske nastave ovladava se osnovnim postupcima i tehnikama izrade i realizacije idejnih projekata za akcijska istraživanja odgojno-obrazovne prakse, formiranja završnih izvješća te prezentiranja dobivenih rezultata istraživanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- razumjeti makroelemente nastave, njenu strukturu i etape
- poznavati suvremenu nastavnu tehnologiju te različite načine uporabe nastavnih sredstava i pomagala u svrhu učenja i poučavanja
- razumjeti razvoj različitih modela i paradigmi uporabe računalne tehnologije u učenju i poučavanju
- poznavati psihološki i spoznajni kontekst nastavnog djelovanja
- poznavati i znati u nastavi primijeniti različite nastavne metode, socijalne oblike realizacije nastave
- razumjeti organizaciju i artikulaciju nastavnog sata
- poznavati nastavne principe te suvremene standarde za učinkovitu nastavu
- ovladati osnovnim postupcima i tehnikama izrade i realizacije projekata za akcijska istraživanja odgojno-obrazovne prakse, formiranja završnih izvješća te prezentiranja dobivenih rezultata istraživanja
- razviti kritički i kreativan pristup didaktičkim pitanjima i problemima

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, samostalni radni zadaci, konzultacije, mentorski rad

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni; usmeni ispit – prema potrebi

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Bognar, L. i Matijević, M. (2002): Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
- Doherty, R. W. i sur. (2002): research Evidence: Five Standards for Effective Pedagogy and Student Outcomes. Santa Cruz: University of California, CREDE – Center for Research on Education, Diversity and Excellence; http://www.crede.org/tools/profdev/institute_pix.html
- Meyer, H. (2002): Što je dobra nastava?. Zagreb: Erudita.
- Poljak, V. (1991): Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
- Vrkić Dimić, J. (2007): Socijalni oblik nastavnog rada – rad u skupinama. u: Acta Iadertina 4(2007). (str. 23-34).
- Vrkić Dimić, J. (2010): Razvoj paradigmi i modela uporabe računala u nastavi: od pomoći u poučavanju prema kreativnom i otvorenom kontekstu učenja. u: Acta Iadertina 7(2010). (str. 113-124).

Dopunska literatura:

- Apel, H. J. (2003): Predavanje: uvod u akademski oblik poučavanja. Zagreb: Erudita.
- Cowley, S. (2006): Tajne uspješnog rada u razredu: vještine, tehnike i ideje. Zagreb: Školska knjiga.
- Jelavić, F. (1998): Didaktika. Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Kyriacou, C. (2001): Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa.
- Mijatović, A. /ur./ (1999): Osnove suvremene pedagogije. Zagreb: HPKZ.
- Mijatović, A. (2000): Leksikon temeljnih pedagoških pojmova. Zagreb: EDIP.
- Neill, S. (1994): Neverbalna komunikacija u razredu. Zagreb: Educa.
- Terhart, E. (2001): Metode poučavanja i učenja: uvod u probleme metodičke organizacije poučavanja i učenja. Zagreb: Educa.
- Vrkić Dimić, J., Stručić, M. (2008): Mišljenja učenika o provođenju provjeravanja i ocjenjivanja u nastavnoj praksi. u: Acta Iadertina. 5(2008). (str. 39-54).

Obveze studenata: prisustvovati predavanjima, seminarskoj nastavi, izraditi individualni idejni projekt za akcijsko istraživanje odgojno-obrazovne prakse i polaganje ispita.

PREDŠKOLSKA PEDAGOGIJA 2

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 6. semestar, P2+S2 sati nastave, 5 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEO602

Okvirni sadržaj kolegija

Pojmovno-terminološka određenja: predškolska pedagogija, pedagogija ranog odgoja i obrazovanja, predškolski kurikulum, koncepcija, program.

Predškolska pedagogija kao znanstvena disciplina. Predmet i metode istraživanja fenomena ranog odgoja i obrazovanja. Kvantitativne i kvalitativne metode: fenomenološka metoda, akcijska istraživanja, etnografska metoda, biografske studije. Sudjelujuće promatranje kao komponenta profesije odgajatelja /pedagoga. Kvantitativne istraživačke metode (povezanost s metodologijom pedagoških istraživanja)

Dijete i djetinjstvo. Povijesni razvoj predodžbe o djetetu i djetinjstvu. Postmoderna slika djeteta i djetinjstva. Promjena i/ili kriza djetinjstva? Dijete kao subjekt vlastitog razvoja vs. dijete kao socijalni partner.

Dimenzije individualnog razvoja - kompetencije i obrazovni standardi: motorički razvoj, razvoj govora, razvoj mišljenja, socijalno-emocionalni razvoj, estetski razvoj (fenomenologija i pedagoške konzekvence)

Osnove metodologija izrade kurikuluma usmjerenog na razvoj (kompetencije i obrazovni standardi u pr. obrazovanju).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- Samostalno interpretirati stručnu literaturu, koristiti stručnu terminologiju i pratiti suvremen tendencije u razvoju teorijske misli o ranom odgoju.
- Pratiti i kritički promišljati suvremene rasprave u području predškolske pedagogije.
- Samostalno provoditi jednostavnija istraživanja u području ranog odgoja.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, terenska nastava

Obveze studenata: predavanja: 90%, seminar: 90%, terenska nastava 100% i polaganje ispita.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura:

- Bašić, S. (2011), Nova slika djeteta u pedagogiji djetinjstva, U: Nove paradigme ranog odgoja, Zagreb: Filozofski fakultet Zagreb
- Bašić, S. (2012/13), Predavanja za studente, www. moodle.srce.hr
- Miljak, A. (1996), *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja*, Persona, V. Gorica-Zagreb (prvi dio knjige).
- Starc, B. I dr. (2004), Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Zagreb:Golden marketing-Tehnička knjiga
- Slunjski, E. (2011), Kurikulum ranog odgoja. Istraživanje i konstrukcija, Zagreb:Školska knjiga
- National Association for the Education of Young Children; *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 6 (prijevod) na hrv. S:Basic, za internu up.*, dostupan i na <http://www.naeyc.org/files/naeyc/file/positions/position%20statement%20Web.pdf>

Dopunska literatura:

- Anning, A., Cullen, J. i Fler, M. (2004.), (eds.): *Early Childhood Education: Society and Culture*.London, Sage Publications
- Bruce, T. (2006), *Early Childhood – a guide for students*. (Bruce Ed.) London, Sage Publications
- Schaefer, G. E. (Hrsg.) (2005), *Bildung beginnt mit der Geburt* 2. Aufl.), Weinheim und Basel:Belz Verlag

SPECIJALNA PEDAGOGIJA 2
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
obvezni kolegij, 6. semestar, P2+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Zora Zuckerman Itković,
šifra kolegija: PPEO603

Okvirni sadržaj kolegija

Predmet, područje i zadaci socijalne pedagogije: definicije, klasifikacije, oblici i druga terminološka razjašnjenja;

Oblici poremećaja u ponašanju: oblici, prevalencija, uzroci, prevencija;

Etiologija poremećaja u ponašanju: endogeni i egzogeni uzroci;

Agresivnost kod djece i adolescenata: vrste agresivnog ponašanja kao izraz opterećenja, učestalih frustracija, djeca s teškoćama koncentracije s hiperaktivnošću, strahovi kod djece, agresivno izražavanje neurotičnosti i depresije i drugo.

Djeca i mladi ugroženi zbog alkohola: kontroverze o alkoholu, djelovanje na organizam, biokemijski pokazatelji i psihičke anomalije.

Alkoholizam vezano za: brak, kriminal, promet.

PUP kao socijalno-patološka pojava: kriminalitet djece i mladeži, maloljetnička delinkvencija, sklonost suicidu, socijalne izopačenosti kao prostitucija, pedofilija, prosjačenje.

Toksikomanije: ovisnost mladih o psihoaktivnim drogama.

Ovisnosti bez droga: igre na sreću, seksualna ovisnost, razne opsjednutosti hrana, kupovina, sport, rad i slično.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći: sudjelovati u ranoj detekciji djece i mladeži s poremećajem u ponašanju, steći će temeljna znanja o prevenciji, biti će sposobni provoditi kraća stručna i znanstvena istraživanja, steći će određena stručna znanja o savjetodavnom radu s roditeljima.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, samostalni rad studenata, mentorski rad, konzultacije

Obveze studenata: predavanja 75%, seminar 75%, polaganje ispita

Način praćenja i provjere rada studenata: mentorsko praćenje istraživačkog rada studenata, permanentno praćenje izvršavanja radnih zadataka.

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja), usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Itković, Z. Nenadić-Bilan, D. (1995), Obitelj, škola, droga. Zadar: Zadarska tiskara
- Itković, Z., Rendić, D., Boras, S. (2003), Zajedno za zdravlje i dobrobit učenika. Zadar: Weltrade.
- Janković, J., Bašić, J. (2001), Prevencija poremećaja u ponašanju djece i mladih u lokalnoj zajednici. Zagreb: Povjerenstvo Vlade RH za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladeži i zaštitu djece s poremećajima u ponašanju.
- Vulić-Prtorić, A. (2004), Depresivnost kod djece i adolescenata. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Zuckerman, Z., Petranović, D. (2010), Ovisnosti modernog doba Strast i muka. Zagreb: Školska knjiga.

Dopunska literatura

- Davison, G.C., Neale, J.M. (1998), Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Itković, Z. (1999), Marihuana, zabava ili zamka. Zadar: Zadarska tiskara.
- Kušević, V. (1987), Zloupotreba droga. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.
- Lalić, D., Nazor, M. (1997), Narkomani: smrtopisi. Zagreb: Alineja.
- Sakoman, S. (2001), Društvo bez droge? Zagreb: Institut I. Pilar.

3.2.2. Opis izbornih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije

<p style="text-align: center;">OPĆA PSIHOLOGIJA sveučilišni preddiplomski studij pedagogije, izborni kolegij, P1+S1, sati nastave, 3 ECTS boda, nositelj kolegija: doc. dr. sc. Irena Burić, šifra kolegija: PPEI01</p>
--

Okvirni sadržaj kolegija

Određenje psihologije i metode istraživanja. Biološke osnove ponašanja. Osjeti i percepcija. Pamćenje i učenje. Inteligencija i kreativnost. Emocije i motivacija. Ličnost i psihički poremećaji. Psihički razvoj. Socijalno ponašanje i grupni utjecaj.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- opisati i razlikovati znanstvene metode koje se koriste u proučavanju psihičkih procesa i ponašanja
- definirati osnovne pojmove u području psihologije
- opisati temeljne teorije u psihologiji
- opisati osnovne zakonitosti prema kojima se odvijaju psihički procesi i ponašanje

Načini izvođenja nastave i usvajanja znanja: predavanja, seminari, diskusija, konzultacije.

Obveze studenta: aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada radnih zadataka, polaganje ispita.

Praćenje nastave i praćenje i ocjenjivanje studenta: provjera znanja i izvršavanja radnih zadataka tijekom nastave te završnim pismenim ispitom.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Bratko, D. (2001). *Psihologija*. Zagreb: Profil.
- Šverko, B. (2000). *Psihologija*. Zagreb: Školska knjiga.

Dopunska literatura

- Rathus, S.A. (2000). *Temelji psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Atkinson, R.L. i Hilgard, E. (2007). *Uvod u psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Napomena: tijekom nastave student će biti upućivan i na ostalu dopunsku literaturu.

SURADNJA OBITELJI I ODGOJNO-OBRAZOVNIH USTANOVA

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Rozana Petani,
šifra kolegija: PPEI02

Okvirni sadržaj kolegija

Povijesni i društveni kontekst suradnje. Razlikovanje termina: suradnja, sudjelovanje, partnerstvo. Odgoj i obrazovanje kao zajednički interes obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova. Zakonska regulativa u RH i mogućnosti roditeljskog sudjelovanja u radu ustanove. Uloga roditelja u odgojno-obrazovnim ustanovama – ograničenja i motivacija. Uloga i očekivanja profesionalaca u odgojno-obrazovnoj ustanovama – različite vrijednosti i stavovi. Pedagog kao stručni suradnik i suradnja s roditeljima. Modeli, oblici i načini suradnje. Individualni modeli suradnje. Skupni modeli suradnje. Suradnja s roditeljima djece s posebnim edukacijskim potrebama. Educiranje roditelja i povezivanje sa stručnjacima različitih profila. Programi roditelji i učitelji kao partneri. Jačanje roditeljskih pedagoških kompetencija. Strategije za poboljšanje suradnje obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova. Vrednovanje suradnje obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova. Vježbe, zadaci i primjeri.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Usvajanje znanja o teorijskim polazištima iz područja kolegija i primjena u praksi; razumijevanje i uvažavanje potreba i očekivanja čimbenika odgoja i obrazovanja; sposobnost adekvatnog odgovaranja na njihove specifične potrebe; usmeno i pismeno prezentiranje vlastitih uradaka; vještine korištenja informacija iz različitih izvora te njihova iskoristivost u praktične svrhe; spremnost i sposobnost za timski rad.

Oblici realizacije nastave: predavanja i seminari.

Način praćenja i provjere rada studenta: provjera znanja čini se tijekom akademske godine i to putem: izrade i prezentacije seminarskih radova, malih istraživanja, kolokvija, aktivnog sudjelovanja u nastavi i diskusijama.

Način polaganja ispita: pismeni ili usmeni.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Rosić, V., Zloković, J. (2003): *Modeli suradnje obitelji i škole*. Đakovo: Tempo d.o.o. (str. 10-70)
- Maleš, D. (1996): Od nijeme potpore do partnerstva između obitelji i škole. *Društvena istraživanja*. Vol. 5, 1 (21), str. 75-87.
- Milanović, M., Stričević, I.; Maleš, D., Sekulić-Majurec, A. (2001): *Skrb za dijete i poticanje ranog razvoja djeteta u RH*. UNICEF-Ured za Hrvatsku i Ministarstvo prosvjete i športa RH, Zagreb: Targa.
- Pahić, T., Miljević-Ridički, R., Vizek Vidović, V. (2011): Uključenost roditelja u život škole: percepcija roditelja opće populacije i predstavnika roditelja u školskim tijelima. *Odgojne znanosti*. Vol. 12, 2, str. 329-346.

Dopunska literatura

- Jurčić, M. (2009): Spremnost roditelja za sudjelovanje u razrednim i školskim aktivnostima. *Pedagogijska istraživanja*. Vol 6, br. 1-2, str. 139-153.
- Juul, J. (2002): *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*, Zagreb: Alinea
- Kolak, A. (2006): Suradnja roditelja i škole. *Pedagogijska istraživanja*. Vol. 3, br. 2, str. 123-141.
- Maleš, D. (2004): Roditelji i učitelji zajedno, U: *Strategija odgojnog rada razrednika*, /ur./ Vrgoč H., Zagreb: HPKZ, str. 26-38.
- Petani, R., Zulim, J. (2008): Roditelji i škola - partneri u odgoju i obrazovanju: Prikaz empirijskog istraživanja, U: *Pedagogy and the Knowledge Society*, dio II, /ur./ Cindrić M., Domović V., Matijević M., Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, str. 285-297.

FILOZOFIJA ODGOJA

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P2, sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Vani Roščić,
šifra kolegija: PPEI03

Okvirni sadržaj kolegija

Uvod u kolegij s pojašnjenjem osnovnih pojmova filozofije odgoja. Predmet izučavanja filozofije odgoja i mjesto filozofije odgoja u cjelokupnom procesu visoke izobrazbe. Odnos kolegija prema drugim odgojnim znanostima. Filozofski pristup odgojnoj problematici. Komparativni studij različitih filozofija odgoja poput personalizma, naturalizma i ostalih odgojnih teorija. Uloga slobode i autoriteta u odgojnom procesu osobe. Uvođenje u razvoj sposobnosti kritičkog mišljenja u suvremenim društvenim okolnostima. Posebna pitanja suvremenog društva: pitanje raznih oblika nasilja, ljudskih prava, poštivanja ljudskog života, svih bića i okoliša. Specifičnost filozofskog odgoja za demokraciju i europsku uljudbu.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni:

- za kritičko promišljanje o problematici filozofije odgoja i o stanju filozofije odgoja danas i za propitivanje filozofijske pretpostavke odgoja;
- za raspravu o edukacijskim ciljevima;
- za stručno razumijevanje problema odgoja i obrazovanja u kontekstu suvremenih doprinosa na području odgojnih znanosti;
- za analiziranje i definiranje temeljnih odgojnih stavova i strujanja misli u filozofiji odgoja polazeći od antičkih filozofa do suvremenih pravaca filozofije;
- za refleksiju o mogućoj primjeni nekih od odgojnih principa najznačajnijih filozofa odgoja s ciljem unapređenja nastave.

Oblici realizacije nastave: predavanja,

Obveze studenata: predavanja: 67% i polaganje ispita.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura

- Mialaret, G., *Uvod u edukacijske znanosti*, Školske novine, Zagreb 1989.
- Marinković, J. *Utemeljenost odgoja u filozofiji*, Školska knjiga, Zagreb, 1981.
- Marinković, J. *Ogledi iz filozofije odgoja*, Školske novine, Zagreb, 1987.
- Morin, E., *Odgoj za budućnost. Sedam temeljnih spoznaja nužnih u odgoju*, Educa, Zagreb 2002.
- Vuk-Pavlović, P., *Filozofija odgoja*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1996.

Dopunska literatura

- Aristotel, *Nagovor na filozofiju*, Naprijed, Zagreb, 1987.;
- Aurelije Augustin, *O slobodi volje*, Demetra, Zagreb, 1988.;
- Canivez, P., *Odgojiti građanina?*, Durieux, Zagreb, 1999.;
- Platon, *Država* Liber, Zagreb, 1977;
- Dewey, J., *The school and society*, Thoemmes, Bristol, 2002.;
- Fink, E., *Uvod u filozofiju*, Matica hrvatska, Zagreb, 1998.;
- Foucault, M., *Znanje i moć*, Globus, Zagreb, 1992.;
- Glasser, W., *Kvalitetna škola*, Educa, Zagreb 1994.
- Hufnagel, E., *Filozofija pedagogike*, Demetra, Zagreb, 2002.;
- Legrand, L., *Moralna izobrazba danas. Ima li to smisla?*, Educa, Zagreb, 1995.;
- Maritain, J., *La persona e il bene comune*, Morcelliana, Brescia, 1984.;
- Maritain, J., *L'educazione al bivio*, Borla, Roma, 1988.
- Rousseau, J. J., *Emil ili o vaspitanju*, Estetika, Beograd, 1989.;

UVOD U RAZVOJNU PSIHOLOGIJU
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Marina Nekić
šifra kolegija: PPEI04

Okvirni sadržaj kolegija

Određenje i ciljevi razvojne psihologije. Ključna pitanja i osnovni pojmovi razvojne psihologije. Razvojne teorije. Metode i nacrti istraživanja u razvojnoj psihologiji. Nasljeđe i okolina kao faktori razvoja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će usvojiti znanja o osnovnim pojmovima i ključnim pitanjima razvojne psihologije te o različitim čimbenicima koji utječu na čovjekov razvoj. Upoznat će različite teorijske pristupe razvoju što će im omogućiti kritičku evaluaciju i međusobno uspoređivanje ovih pristupa. Nadalje, usvojit će znanja o osnovnim istraživačkim pristupima i metodama te etičkim načelima istraživanja razvoja, što će omogućiti kasniju primjenu ovih znanja u provođenju i vrednovanju istraživanja.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminar

Obveze studenata

Pismeni i usmeni ispit, seminarski rad i aktivno sudjelovanje u nastavi.

Praćenje nastave i praćenje i ocjenjivanje studenata

Pismeni i usmeni ispit (A, B, J), kontinuirana provjera znanja ili ocjenjivanje aktivnosti.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Berk, L. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (poglavlja 1 i 2). Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S. A. (1998). *Dječja psihologija* (poglavlja: 1, 2, 3 i 4). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dopunska literatura

- Buggle, F. (2002). *Razvojna psihologija Jeana Piageta*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Čudina, M. (1987). Filogeneza i ontogeneza psihičkog razvoja. U: V. Andrić i M. Čudina, *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga.
- Fulgosi, A. (2002). *Teorije ličnosti* (poglavlja 1 i 3). Zagreb: Školska knjiga.
- Miller, P. H. (1993). *Theories of Developmental Psychology*. New York: W. H. Freeman and Company

CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE
sveučilišni diplomski studij pedagogije
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Igor Radeka,
šifra kolegija: PPEI05

Okvirni sadržaj kolegija

Terminološka i pojmovna razgraničenja: cjeloživotno obrazovanje, permanentno obrazovanje, doživotno obrazovanje, društvo koje uči, društvo znanja; Povijesni razvoj teorije cjeloživotnog obrazovanja; Formalno i neformalno obrazovanje te informalno učenje u tradicionalnom i cjeloživotnom obrazovanju; Temeljna obilježja cjeloživotnog obrazovanja; Cjeloživotno obrazovanje u Hrvatskoj i svijetu.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

- Otkrivanje temeljnih značajki cjeloživotnog obrazovanja i tendencija za njegovo ostvarivanje u Hrvatskoj i svijetu
- Kritičko sagledavanje cjeloživotnog obrazovanja usmjerenog isključivo na profit
- Senzibiliziranje za cjeloživotno obrazovanje kao osobni način života.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije

Obveze studenta: aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada i izlaganje radnih zadataka, položen ispit.

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje tijekom nastave i konzultacija.

Način polaganja ispita: pismeno.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Delors, J. (1998): *Učenje: Blago u nama: Izvješće UNESCO-u Međunarodnog povjerenstva za razvoj obrazovanja za 21. stoljeće*, Zagreb, Educa.
- Dryden, G. i J. Vos (2001): *Revolucija u učenju*, Zagreb, Educa.
- *Memorandum o cjeloživotnom učenju*, (2000).

Dopunska literatura

Na dopunsku literaturu studenti će biti upućivani tijekom nastave.

SOCIJALNO-PATOLOŠKE POJAVE
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: dr. sc. Mladen Mavar, pred.
šifra kolegija: PPEI06

Okvirni sadržaj kolegija

Kolegij se sastoji od sljedećih nastavnih cjelina:

Nastanak i razvoj socijalne patologije. Predmet socijalne patologije. Metode socijalne patologije. Fenomenologija socijalne patologije. Socijalno-patološke pojave (kriminalitet, samoubojstvo, alkoholizam, narkomanija, prostitucija, kocka, skitnja, prosjačenje) sa naglaskom na njihovu simptomatologiju, epidemiologiju, etiologiju, patogenezu, posljedice, dijagnozu, terapiju, prevenciju i prognozu. Teorijski pristupi socijalne patologije.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- znati nabrojati i prepoznati određene fenomene socijalne patologije na temelju poznatih kriterija
- znati razlikovati određenih fenomena socijalne patologije
- usvajati stavove o spomenutim fenomenima na znanstvenim biomedicinskim osnovama
- znati intervenirati u slučaju prepoznavanja određenog oblika socijalne patologije
- poduzimati određene preventivne korake u svrhu smanjenja različitih oblika socijalne patologije

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, konzultacije, terenska nastava

Obveze studenata: prisustvovati nastavi, napisati seminar i položiti ispit

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta;

Način polaganja ispita: pismeni ispit i usmeni ispit

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada

Obvezna literatura

- Hewstone, M., Stroebe, H. (2003). Socijalna psihologija - Europske perspektive, Naklada Slap, Jastrebarsko
- Pennington, D. C. (2004). Osnove socijalne psihologije, Naklada Slap, Jastrebarsko
- Milosavljević, B. (1985). Socijalna patologija, Svjetlost, Sarajevo.
- Mavar, M.(2012). Školski neuspjeh i ovisničko ponašanje, Naklada Slap, Jastrebarsko

Dopunska literatura

- Barnett, O. W., Miller-Perrin, C. L. i Perrin, R. D. (2004). Family Violence Across the Lifespan: An Introduction. Thousand Oaks: Sage (str. 1-38, 133-158, 183-208).
- Connor, M. i Norman, P. (1996). Predicting Health Behavior. Buckingham: Open University Press. (str. 1-95, 197-225).
- Emler, N. i Reicher, S. (1995). Adolescence and delinquency. Blackwell Publishers. (str. 1-136).
- Lang, B. (1994). Ne piti i biti slobodan: Priručnik iz alkoholologije: Linija povjerenja. Zagreb.
- Hudolin, V. (1990). Klubovi liječenih alkoholičara. Zagreb: Školska knjiga.
- Sakoman, S. (1995). Doktore, je li istina da trava čisti pluća?: odgovori na vaša pitanja. Zagreb: SysPrint.
- Šeparović, Z. (1981). Kriminologija i socijalna patologija. Pravni fakultet Zagreb.
- Davison, G.C., Neale, J.M. (1999) Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja, Naklada Slap, Jastrebarsko.
- Zvonarević, M. (1976.) Socijalna psihologija, Školska knjiga, Zagreb.
- Singer, M., Mikšaj-Todorović Lj., Poldrugač Z. (1985) Kriminalitet na štetu maloljetnika, Školska knjiga, Zagreb.
- Internet izvori: Različite baze podataka i ostali relevantni izvori

ALTERNATIVNE KONCEPCIJE RANOG ODGOJA

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEI07

Okvirni sadržaj kolegija

Montessori, Waldorfska i Reggio pedagogija: teorijsko utemeljenje i pedagoški aranžman ustanova ranog odgoja.

Usporedna analiza Montessori, Waldorfske i Reggio pedagogije u odnosu na:

- a) shvaćanje dječjeg razvoja;
- b) teoriju i praksu dječje igre;
- c) teoriju i praksu njegovanja i odgajanja osjetila;
- d) teoriju i praksu odgoja pokreta, govora i mišljenja.

Uspostavljanje parametara za vrednovanje različitih pedagogija ranog djetinjstva i kriterija kvalitete predškolskih ustanova (vrtića, igraonica, jaslica)

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći: na temelju znanstveno relevantnih kriterija vrednovati alternativne pedagogije glede razvojnih potreba, uvjeta i zahtjeva kulturnog konteksta u kojem djeca odrastaju.

Način rada: predavanje, seminar, terenska nastava samostalno istraživanje prakse, konzultacije

Vrednovanje postignuća studenta: Samostalna analiza jedne pedagogije odnosno programa i usporedna analiza upoznatih pedagogija; Portfolio (dokumentacija o istraživanju, analize primjera iz prakse, intervjui, upitnici). Usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Gopnik, A. i dr.(2003): Znanstvenik u kolijevci: što nam rano učenje kazuje o umu, Zagreb: Educa.
- Bašić, S. (2008): Waldorfski vrtić – antropologijske osnove i pedagoške postavke, Zbornik radova „Mirisi djetinjstva“, 14. dani predškolskog odgoja županije splitsko-dalmatinske, str.79.–89.
- Seitz, M./Halwach, U. (1997): Montessori ili Waldorf?. Knjiga za roditelje, odgojitelje i pedagoge, Zagreb. Educa.
- Philipps, S. (2003): Montessori priprema za život. Odgoj neovisnosti i odgovornosti. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Bašić, S. (2012), Modernost Montessori pedagogije, Pedagogijska istraživanja, br. 1, 2012.
- Bašić, S. (2011/2012), Predavanja: Konceptije ranog odgoja, www. moodle.srce.hr (recenzirani radovi)

Neobvezna literatura

- Edwards C P (2002): [Three Approaches from Europe: Waldorf, Montessori, and Reggio Emilia](#). Early Childhood Research and Practice, Spring.
- Vassilios, E. Fthenakis/Martin R. Textor (Hrsg.) (2000), Paedagogische Ansätze im Kindergarten. Belz, Weinheim/Basel.
- Göhlich, H. D. M. (1988): Reggio-Pädagogik - Innovative Pädagogik heute 6. Auflage 1995 Frankfurt/M.
- Krieg, E. (Hrsg.) (1993): Hundert Welten entdecken Die Pädagogik der Kindertagesstätten in Reggio Emilia Essen
- Slunjski, E. (2001): Integrirani razvojni kurikulum, Mali profesor, Zagreb

PREVENCIJA OVISNOSTI

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Zora Zuckerman,
Šifra kolegija: PPEI08

Okvirni sadržaj kolegija

UVODNA RAZMATRANJA: Informacije o opojnim drogama (duhan, alkohol, kanabis, heroin, ecstasy, kokain, psihoaktivni lijekovi, ostale droge, doping); Ciljevi i zadaci prevencije općenito: Smanjenje ponude droga (zakonodavstvo i policija), smanjenje potražnje (odgojno obrazovni rad); Razine prevencije; Nacionalni program sprečavanja zlouporabe sredstava ovisnosti: Nacionalna strategija u školskom i predškolskom kurikulumu, planiranje i evaluacija školskih preventivnih programa; Suradnja s lokalnom zajednicom: mogućnosti prevencije na lokalnoj razini; suradnja s roditeljima: uvid u moć i snagu obitelji u sprečavanju zlouporabe droga; Socijalni krugovi utjecaja na mlade: prikaz različitih utjecaja okoline na djecu i mlade tijekom odrastanja, napose u adolescenciji; pristup odgoju i obrazovanju unutar prikazanih krugova utjecaja; Analiza rizičnih i zaštitnih čimbenika; Prevencija u školi: tehnike uspješnog učenja, metode i oblici rada u pristupu odgoju; izrada sustavnih planova djelovanja protiv agresije u školi; razvoj motivacije za rad i postizanje uspjeha u školi kao zaštitnog čimbenika; Stjecanje komunikacijskih kompetencija i socijalnih vještina; Prilagođena škola – škola bez neuspjeha, oblici individualnog pristupa učeniku u školi; Stručni timovi i permanentno usavršavanje nastavnika.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći:

sudjelovati u ranoj detekciji djece i mladeži s poremećajem u ponašanju, steći temeljna znanja o prevenciji, biti sposobni provoditi kraća stručna i znanstvena istraživanja, steći stručna i praktična znanja o savjetodavnom radu s roditeljima.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminari, mentorski rad, samostalni rad studenata, konzultacije

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi i vježbama, sudjelovanje na hospitacijama, izrada radnih zadataka, održavanje ogleđnog predavanja, izlaganje samostalnih radova, polaganje ispita.

Način praćenja i provjere rada studenata: mentorsko praćenje istraživačkog rada studenata, permanentno praćenje izvršavanja radnih zadataka.

Način polaganja ispita: pismeni ispit (test znanja), usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura:

- Itković, Z. i Nenadić-Bilan, D. (1995): Obitelj, škola, droga. Zadar: Zadarska tiskara.
- Itković, Z., Nazor, M., i Čale-Mratović, M. (1999): Obiteljska i društvena socijalizacija: prilog nacionalnoj strategiji sprečavanja zlouporabe droga, Zadar: UNDCP.
- Itković, Z., Rendić, D. i Boras, S. (2003): Zajedno za zdravlje i dobrobit učenika: tečaj za animatore prevencije ovisnosti. Zadar: Welltrade.
- Zloković, J. (1998): Školski neuspjeh – problem učenika, roditelja i učitelja, Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju, Rijeka.
- Kušević, V. (1987), Zloupotreba droga. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.

Dopunska literatura

- Bujanović-Pastuović, R., Mejovšek, M., Uzelac, S. (1984): Tok školovanja maloljetnih delinkvenata u Zagrebu, Sveučilišni računski centar, Zagreb.
- Hentig von, H. (1997): Humana škola: škola mišljenja na nov način, Educa, Zagreb.
- Itković, Z. (1999), Marihuana, zabava ili zamka. Zadar: Zadarska tiskara.
- Janković, J. i Bašić, J. (2001): Prevencija poremećaja u ponašanju djece i mladih u lokalnoj zajednici, Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladeži i zaštitu djece s poremećajima u ponašanju.
- Uzelac, S. (1990): Odgoj i preodgoj djeteta i maloljetnika izvan institucije, Fakultet za defektologiju, Zagreb.

Priručnici i časopisi

- Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja, Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb.
- Kriminologija i socijalna integracija, Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb, i drugi.

ALTERNATIVNE ŠKOLE
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEI09

Okvirni sadržaj kolegija

Cjeloviti razvoj - pojam i koncepti integralnog razvoja (od Pestalozzijevega koncepta "glava, srce, ruka", preko reformnopedagoških pravaca do suvremenog modela kompetencija (H. Roth, Weinert, PISA -studije).

Monografski pristup i komparativna analiza alternativnih škola: Freinet, Summerhil, Montessori, waldorfska škola, Laborschule i suvremene reformne škole.

Uspostavljanje kriterija za vrednovanje alternativnih škola i kriterija kvalitete školskih ustanova glede: zahtjeva individualnog razvoja, društveno-kulturnih uvjeta i zahtjeva svijeta rada

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će biti:

osposobljeni za stručno savjetovanje u procesu donošenja odluka glede izbora pedagogije, odnosno škole (za odgojitelje, roditelje, prosvjetnu politiku).

Način rada: predavanje, seminar, konzultacije, terenska nastava

Vrednovanje postignuća studenta: Samostalna analiza jedne (izabrane) pedagogije odnosno programa, Portfolio (dokumentacija o istraživanju, analize primjera iz prakse, intervjui, upitnici)

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Matijević, M., Pranjčić, M., Previšić, V. (1994), Pluralizam u odgoju i školstvu, Zagreb: Katehetski salezijanski centar.
- Matijević, M. (2001), *Alternativne škole*, TIPEX, Zagreb.
- Carlgran, F. (1991), Odgoj ka slobodi: pedagogija Rudolfa Steinera: slike i izvješća iz međunarodnog pokreta waldorfskih škola. Zagreb: Društvo za waldorfsku pedagogiju.
- Seitz, M., Hallwachs, U. (1997), *Montessori ili Waldorf*, Zagreb: Educa
- Neill, S. (1999), *Škola Summerhill – novi pogled na djetinjstvo*, Zagreb: Educa.

Dopunska literatura

- Helmich, A. i Teigler, P. (Hrsg.) (1999), Montessori - Freinet - Waldorfpaedagogik. Konzeption und aktUelle praxis. Beltz, Weinheim/Basel.
- Riegel, Enja: Schule kann gelingen! Die Helen_Lange_Schule Wiesbaden (2004), Frankfurt am Mein: Fischer Verlag (prevedeno kao nastavni materijal)
- Wild, R. (2010), Freiheit und Grenzen - Liebe und Respekt, Weinheim: Beltz (prevedeno kao nastavni materijal)
- Walford, G. (1992.), Privatne škole, Zagreb: Educa.
- Spajić/Vrkaš, V., Kukoč, M., Bašić, S. (2001), Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju. Interdisciplinarni rječnik, Zagreb, hrvatsko povjerenstvo za Unesco.
- Nastavni plan i program Waldorfske i Montessori škole u Hrvatskoj.
- www.montessori/škola.hr
- www.waldorfska/skola/zg.hr
- <http://www.waldorf/rijeka.hr/>

PSIHOLOGIJA ADOLESCENCIJE
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: doc. dr. sc. Marina Nekić,
šifra kolegija: PPEI10

Okvirni sadržaj kolegija

Razvojne teorije. Tjelesni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj adolescenata. Razvoj identiteta. Kontekst razvoja – obitelj, odnosi s vršnjacima, škola. Razvoj samopoimanja. Prilagodba adolescenata.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Nakon položenog ispita studenti će moći razumjeti i kritički usporediti različite teorije razvoja u periodu adolescencije. Nadalje, bit će upoznati s različitim aspektima razvoja (biološkim, kognitivnim, socio-emocionalnim) kod adolescenata. Moći će analizirati ulogu različitih konteksta u razvoju adolescenata – obitelji, škole, vršnjaka. Moći će objasniti probleme prilagodbe u adolescenciji te prepoznati rizične i zaštitne čimbenike u razvoju adolescenta.

Oblici realizacije nastave: predavanja, seminar,

Obveze studenata: pismeni i usmeni ispit, seminarski rad i aktivno sudjelovanje u nastavi.

Praćenje nastave i praćenje i ocjenjivanje studenata: pismeni i usmeni ispit (A, B, J), seminarski rad, kontinuirana provjera znanja ili ocjenjivanje aktivnosti.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Berk, L.E. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Lacković-Grgin, K. (2006). *Psihologija adolescencije*, Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dopunska literatura

- Santrock, J. W. (2011). *Life-span development*. New York: McGraw Hill
- Shaffer, D. R., Kipp, K. (2007). *Developmental psychology: Childhood and Adolescence*. Boston: Belmont: Thomson Higher Education.
- Lacković-Grgin, K. (2000). *Stres u djece i adolescenata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Kroger, J. (2004). *Identity in Adolescence*. New York: Routledge.
- Klarin, M. (2006). *Razvoj djece u socijalnom kontekstu – roditelji, vršnjaci, učitelji*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Lacković-Grgin, K. (1999). *Samopoimanje mladih*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Wenar, C. (2003). *Psihopatologija i psihijatrija od dojenačke dobi do adolescencije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

WALDORFSKA PEDAGOGIJA

sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
nositelj kolegija: prof. dr. sc. Slavica Bašić,
šifra kolegija: PPEI11

Okvirni sadržaj kolegija

Odgajanje između znanosti i umjetnosti: Steinerovo shvaćanje odgajanja kao socijalne umjetnosti.

Antropologijsko-psihologijsko utemeljenje pedagoškog djelovanja.

Kultura, odgoj, osobnost. Sloboda kao odgojni ideal. Zdravlje kao ideja vodilja waldorfske pedagogije (biografski odn. salutogenetički pristup zdravlju).

Shvaćanje čovjeka i njegova razvoja. Razvojna dinamika (razvojne faze i temeljni motivi razvoja). Čovjek kao osjetilni organizam: klasifikacija, dinamika i obilježja razvoja ljudskih osjetila.

Pedagoške konzekvence: učenje svim osjetilima: ruka – srce –glava, pokret – govor – mišljenje. Individualne razlike: u intelektualnim sposobnostima, temperamentu, spoznajnim stilovima, glede spola i njihova pedagoška ne/relevantnost (individualiziranje procesa učenja).

Waldorfski kurikulum kao odgovor na razvojne zahtjeve i potrebe djeteta.

Osnovna načela ranog odgoja (uzor i oponašanje, ritam i ponavljanje).

Motivi kurikuluma od 1. do 8 razreda. Didaktičko (umjetničko) oblikovanje nastave.

Socijalno oblikovanje ustanove. Odgovornost i autonomnost učitelja. Roditelji kao partneri školi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Poznavanje antropologijskog-psihološkog utemeljenja waldorfske pedagogije i razumijevanje smisla pedagoškog aranžmana u waldorfskim ustanovama.

Uspostavljanje kriterija za vrednovanje kvalitete waldorfskih vrtića i škola

Osposobljenost za stručno savjetovanje u procesu donošenja odluka glede izbora pedagogije odnosno pedagoške koncepcije (za odgojitelje, roditelje, prosvjetnu politiku).

Način rada: predavanje, seminar i samostalno istraživanje prakse waldorfskih vrtića i škola u Hrvatskoj

Vrednovanje postignuća studenta: Portfolio (dokumentacija o istraživanju, analize primjera iz prakse, intervjui, upitnici). Usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Carlgran, F. (1991), *Odgajanje ka slobodi: pedagogija Rudolfa Steinera: slike i izvješća iz međunarodnog pokreta waldorfskih škola*. Zagreb: Društvo za waldorfsku pedagogiju.
- Matijević, M. (1994), *Alternativne škole: Didaktičke i pedagoške koncepcije*. Zagreb: Tipex.
- Seitz, M. (1997), *Montessori ili Waldorf?: Knjiga za roditelje, odgajatelje i pedagoge*. Zagreb: Educa.

Dopunska literatura

- Bašić, S (2003), *Slobodna škola i autonomija učitelja. Antropologijsko legitimiranje na primjeru waldorfske škole. Odgoj, obrazovanje i pedagogija u razvitku hrvatskog školstva*. Zbornik radova Sabora pedagoga Hrvatske, HPKZ, Zagreb
- Richter, T. (2006), *Pädagogischer Auftrag und Unterrichtsziele. Vom Lehrplan der Waldorfschule. Menschenkunde und Erziehung (Gebundene Ausgabe)*.

MEDIJSKA PEDAGOGIJA
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P1+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
šifra kolegija: PPEI12

Okvirni sadržaj kolegija

Suvremeno medijsko okruženje i pedagogija; temeljni pojmovi, koncepti, ciljevi i zadaci: mediji i pedagogija, slobodno vrijeme i mladi, reklame, časopisi za mlade propaganda, indoktrinacija, industrija zabave mediji i globalizacija, ovisnost o medijima, uvod u medijsku komunikaciju, ciljevi i zadaci medijske pedagogije (medijska pedagogija u užem i širem smislu), teorije i discipline (uvod u medijsko obrazovanje, medijska didaktika, medijsko istraživanje, mediji odgoj i medijska pismenost, medijska etika, medijska kultura).

Uvod u povijest medijske pedagogije: medijska pedagogija (XX. st.), indoktrinarna medijska pedagogija, (XI. st.), kritičko-emancipatorska, obrazovno-tehnološka i funkcionalna, refleksivno-praktična i medijsko-kompetencijska.

Medijska komunikacija: obilježja simboličkih procesa: mediji nositelji simboličkih poruka, uvod u teorije znakova i simbola sa stajališta medijske semiotike, nasilje u medija- nasilje u realnosti. Medijska istraživanja i istraživanja medija: pedagoške implikacije. Medijska didaktika: nastanak i temeljna pitanja, odnos i značaj medija (starih i inovativnih) i pojedinca u procesu učenja, e-learning kao fokus medijske didaktike.

Oblici realizacije nastave: predavanja, izlaganja seminarskih radova, konzultacije, korištenje elektroničkih medija i mentorski rad.

Obaveze studenata: prisustvovanje nastavi i seminarima.

Polaganje ispita: nakon ocijenjenog seminarskog rada polaže se pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija: uvođenje studenata u područje medijske pedagogije, osnovna terminološki određena i područja istraživanja; osposobiti studente prepoznavanje, analizu i prosudbu ambivalentne uloge medija.

Obavezna literatura

- Miliša, Z., Tolić, M., i Vertovšek, N., (2009), *Mediji i mladi – Prevencija ovisnosti o medijskoj manipulaciji*, Sveučilišna knjižara Zagreb ICEJ.
- Malović, S. (2007), *Mediji i društvo*, Sveučilišna knjižara d.o.o., Zagreb.
- Šušnjić, Đ. (1991), *Ribari ljudskih duša*. Mladost, Beograd.

Dopunska literatura

- Baacke, D. (2007), *Medienpädagogik*. Max Niemeyer Verlag, Tübingen.
- Burdije, P. (2000), *Narcisovo ogledalo*. Biblioteka Multimedia, Beograd.
- Hoffmann, B. (2003), *Medienpädagogik*, Verlag Ferdinand Schöningh, GmbH, Paderborn.
- Hepp A. (2006), *Kultur – Medien – Macht*, VS Verlag für Sozialwissenschaft, GmbH, Wiesbaden.
- Hünther, S. Brehm- Klotz. (1990.), *Grundbegriffe der Medienpädagogik*, Boblingen.
- Luhmann, N. (1991), *The Theory of Communication*, Loet Leydesdorff, Amsterdam.
- Košir, M., Zgrabljic, N. i Ranfl, R. (1999), *Život s medijima: Priručnik o medijskom odgoju za roditelje, nastavnike i učitelje*. Doron, Zagreb.
- Schrob, B. (1995), *Medienaltag und Handeln. Medienpädagogik in Geschichte, Forschung und Praxis*, Opladen
- Vujević, M. (2001), *Politička i medijska kultura u Hrvatskoj*. Školska knjiga, Zagreb.
- Zgrabljic-Rotar, N. /ur./ (2005), *Medijska pismenost i civilno društvo*. Sarajevo: Mediacentar.
- Ilišin, V., Marinović Bobinac, A. i Radin, F. (2001), *Djeca i mediji: Uloga medija u svakodnevnom životu djece*. Zagreb: DZZOMM i IDIZ.
- Miliša, Z. i Zloković, J. (2008), *Manipulacija djecom u obitelji i medijima*. Zadar – Rijeka: Markom usluge d.o.o.
- Miliša, Z. (2006), *Manipuliranje potrebama mladih*, Markom, Zagreb.
- Nazare-Aga, I. (2006), *Manipulatori su među nama*. Škorpion, Zagreb.
- Časopisi: *MediAnali* (Sveučilište Dubrovnik) i *Medijska istraživanja*.

Napomena: studenti u dogovoru s predmetnim nastavnikom biti će detaljnije upućeni u dopunsku literaturu.

OBRAZOVANJE I DRUŠTVO
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
izborni kolegij, P2+S1 sati nastave, 3 ECTS boda,
šifra kolegija: PPEI13

Okvirni sadržaj kolegija

1. Sociologija odgoja i obrazovanja i sadržajne dispozicije kolegija: Obrazovanje i društvo: društveni kontekst obrazovanja: povijesno-komparativni pristup istraživanja odnosa između obrazovanja i društva; društvene promjene i obrazovna djelatnost; kritička teorija društva; funkcionalističke i pozitivističke interpretacije obrazovanja; demokratske vrijednosti između teorije i prakse odgoja; obrazovne i društvene promjene.
2. Socijalna struktura nasuprot obrazovnoj politici: mehanizmi socijalne selekcije u obrazovnom sustavu: šanse i uspjeh u obrazovanju; studentski prosvjedi i demokratizacija obrazovanja kritičke primjedbe na ideološke premise pojma permanentnog obrazovanja.
3. Perspektive obrazovanja; obrazovanje kao oslobađanje; novi prostori znanosti i informatizacije društva; zvanja sutrašnjice; obrazovna selekcija i profesionalna orijentacija; škola i etika - kriza autoriteta; strategije promjena, izvanškolske potrebe mladih u različitim državama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s polideterminizmom veza između obrazovanja i društva, odnosno između različitih čimbenika društvene sredine i obrazovanja. Sa sadržajem ovog kolegija studenti će stvoriti pretpostavke za poimanje obrazovanja kao društvenog čimbenika koji imaju važne funkcije za individualni i društveni razvoj

Oblici realizacije nastave: predavanja, konzultacije, korištenje Interneta, mentorski rad

Način praćenja i provjere rada studenta: permanentno praćenje rada studenta

Način polaganja ispita: pismeni ispit i usmeni ispit

Način praćenja kvalitete realizacije kolegija: primjena upitnika za evaluaciju nastavnog rada.

Obvezna literatura

- Mrkonjić, A., Z. Miliša (2006), *Sociopedagoške teme*, Digital Point, Rijeka.
- Vujčić, V. (1990), *Obrazovanje i društvo*, RZ RK SSOH, Zagreb.
- Mougniote, A. (1995), *Odgajati za demokraciju*, Educa, Zagreb.
- Klarin, M., Miliša, Z., Vrkić-Dimić, J. i sur. (2006), *Izvanškolske potrebe mladih grada Zadra*, Znanstvena knjižnica Zadar.

Dopunska literatura

- Despot, B. /ur./ (1991), *Sociološko istraživanje mladih i problema obrazovanja*, IDIS, Zagreb.
- Cifrić, I. (1990), *Ogledi iz sociologije obrazovanja*, Školske novine, Zagreb.
- Brokoover, W. and Erickson, E. L. (1976), *Sociology of Education*, The Dorsey Press, New York.
- Dujmović, V., Godler, Z. i Previšić, V. (2004), *Srednjoškolci i kultura demokracije*, *Pedagoška istraživanja* br. 1.
- Ilišin, V. /ur./ (2002), *Mladi uoči trećeg milenija*, IDIS, Zagreb.
- Kulišić, Š. (1968), *Neobični običaji*, Vuk Karadžić, Beograd.

Obveze studenata: prisustvovanje nastavi, izrada i izlaganje seminara, te polaganje ispita.

ZAVRŠNI ISPIT
sveučilišni preddiplomski studij pedagogije,
6. semestar, 2 ECTS boda,
šifra kolegija: PPEZI1

Student/ica koji je na drugoj studijskoj grupi u kombinaciji s pedagogijom položio/a završni ispit ili obranio završni rad nije obavezan/a polagati ili obraniti isti na studiju pedagogije. Na studiju pedagogije student/ica mora u 6. semestru ostvariti 15 ECTS bodova.

3.3. Nastavni plan sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije

Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studijski program pedagogije utemeljen je na suvremenim znanstvenim i stručnim spoznajama iz područja odgoja i obrazovanja, a studij se realizira na deduktivno-induktivnom pristupu. U kombinaciji sa studijskim sadržajima psihologije i drugih društvenih znanosti omogućuje usvajanje općih znanja i općih kompetencija koje će se proširiti, dopuniti i usustaviti na diplomskoj razini studija pedagogije.

Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije sastoji se od obveznih i izbornih kolegija.

Obvezni kolegiji su kontinuirano raspoređeni tijekom studija i obuhvaćaju sadržaje koji čine osnovnu strukturu grana pedagogijske znanosti te relevantnih subdisciplina pedagogijske znanosti. Pozicija je obveznih kolegija u studijskom programu fiksna s obzirom na njihovu međusobnu uvjetovanost i slijede načela razvoja kurikuluma (postupnost, koncentričnost, odnos općeg i posebnog, funkcionalnost slijeda).

Izborni kolegiji su raznovrsni i zastupljeni već od prve godine studija, a omogućuju studentu interdisciplinarno/multidisciplinarno promišljanje odgojno-obrazovnog fenomena i osobni izbor prema vlastitim interesima. Ponuđeni su kolegiji i s drugih odjela koji im omogućuju profiliranje na preddiplomskoj studijskoj razini. Naime, uz čvrste stručne temelje obveznih kolegija, izborni kolegiji omogućuju vlastito profiliranje na preddiplomskoj studijskoj razini i važni su za studij diplomske razine.

Pri izboru kolegija studentima se osigurava savjetodavna podrška (ECTS koordinatora, mentora godišta i službi na razini Odjela i Sveučilišta).

Odjel za pedagogiju dio kolegija studijskog programa pedagogije ponuditi i drugim Odjelima Sveučilišta u Zadru.

Ritam studiranja određen je prema godinama i semestrima studijskog programa. Akademski godina sastoji se od dva semestra. Sveučilišni preddiplomski dvopredmetni studij pedagogije traje 3 godine odnosno 6 semestara i nosi ukupno najmanje 180 ECTS bodova. Obvezni predmeti studija pedagogije nose ukupno najmanje 79 ECTS bodova. Preostalih najmanje 11 ECTS bodova u studiju pedagogije student stječe iz ponude izbornih kolegija matičnog Odjela i ostalih Odjela Sveučilišta u Zadru.

U svakom semestru student mora u zbirnoj kombinaciji pedagogija i drugi studijski predmet (program), izvršavanjem obveza iz obveznih i izbornih kolegija, steći najmanje 30 ECTS bodova koji su raspodijeljeni na sljedeći način: u studiju pedagogije najmanje 14 (14 – 16) ECTS bodova i 14 – 16 ECTS bodova u drugom studijskom predmetu (programu).

Red kolegija po semestrima definiran je nastavnim planom sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije, a nastavnim programom studijskog predmeta određena je bodovna vrijednost kolegija, broj sati, načini izvođenja nastave i usvajanja znanja te obveze studenata i način polaganja ispita.

Tablice koje slijede prikazuju kolegije sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije prema semestrima studiranja (Nastavni plan).

Nastavni plan (popis kolegija sa šiframa)

1. GODINA

1. semestar

Nastavnik	Šifra	Obvezni kolegiji (temeljni)	Oblik i sati nastave			ECTS bodovi
			P	S	V	
izv. prof. dr. sc. Dijana Vican	PPEO101	<i>Temeljna znanja o odgoju i obrazovanju</i>	1(15)	2(30)	0	5
izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić	PPEO102	<i>Statistika u pedagojskom istraživanju 1</i>	2(30)	0	2(30)	4
prof. dr. sc. Igor Radeka	PPEO103	<i>Opća povijest pedagogije</i>	2(30)	2(30)	0	4
Ukupno						13
		Izborni kolegiji				
	PPEI	<i>Kolegiji studija pedagogije*</i>				3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>				

2. semestar

Nastavnik	Šifra	Obvezni kolegiji (temeljni)	Oblik i sati nastave			ECTS bodovi
			P	S	V	
izv. prof. dr. sc. Dijana Vican	PPEO201	<i>Uvod u pedagogiju</i>	2(30)	2(30)	0	4
izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić	PPEO202	<i>Statistika u pedagojskom istraživanju 2</i>	2(30)	0(30)	2	4
prof. dr. sc. Igor Radeka	PPEO203	<i>Nacionalna povijest pedagogije</i>	1(15)	1(15)	0	4
Ukupno						12
		Izborni kolegiji				
	PPEI	<i>Kolegiji studija pedagogije*</i>				3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>				

2. GODINA

3. semestar

Nastavnik	Šifra	Obvezni kolegiji (temeljni)	Oblik i sati nastave			ECTS bodovi
			P	S	V	
izv. pro f.dr. sc. Stjepan Jagić	PPEO301	<i>Uvod u metodologiju istraživanja</i>	2(30)	2(30)	0	4
prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEO302	<i>Školska pedagogija 1</i>	2(30)	2(30)	0	5
mr. sc. Lozena Ivanov, v. pred.	PPEO303	<i>Psihologija učenja</i>	1(15)	1(15)	0	4
Ukupno						13
		Izborni kolegiji				
	PPEI	<i>Kolegiji studija pedagogije*</i>				3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>				

4. semestar

Nastavnik	Šifra	Obvezni kolegiji (temeljni)	Oblik i sati nastave			ECTS bodovi
			P	S	V	
izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić	PPEO401	<i>Metodologija pedagojskog istraživanja</i>	2(30)	2(30)	0	4
prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEO402	<i>Školska pedagogija 2</i>	2(30)	2(30)	0	5
doc. dr. sc. Rozana Petani,	PPEO403	<i>Pedagoški menadžment</i>	2(30)	1(15)	0	4
Ukupno						13
		Izborni kolegiji				
	PPEI	<i>Kolegiji studija pedagogije*</i>				3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>				

3. GODINA

5. semestar

Nastavnik	Šifra	Obvezni kolegiji (temeljni)	Oblik i sati nastave			ECTS bodovi
			P	S	V	
doc. dr. sc. Jasmina Vrkić Dimić	PPEO501	<i>Didaktika 1</i>	2(30)	2(30)	0	5
prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEO502	<i>Predškolska pedagogija 1</i>	2(30)	2(30)	0	5
prof. dr. sc. Zora Zuckerman	PPEO503	<i>Specijalna pedagogija 1</i>	2(30)	1(15)	0	3
Ukupno						13
		Izborni kolegiji				
	PPEI	<i>Kolegiji studija pedagogije*</i>				3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>				

6. semestar

Nastavnik	Šifra	Obvezni kolegiji (temeljni)	Oblik i sati nastave			ECTS bodovi
			P	S	V	
doc. dr. sc. Jasmina Vrkić Dimić	PPEO601	<i>Didaktika 2.</i>	2(30)	2(30)	0	5
Prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEO602	<i>Predškolska pedagogija 2</i>	2(30)	2(30)	0	5
prof. dr. sc. Zora Zuckerman	PPEO603	<i>Specijalna pedagogija 2</i>	2(30)	1(15)	0	3
	PPEZI1	<i>Završni ispit**</i>				
Ukupno						13
		Izborni kolegiji				
	PPEI	<i>Kolegiji studija pedagogije*</i>				3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>				

* Svake ak. god. - za svaki semestar u ponudi je više kolegija iz liste izbornih kolegija studija pedagogije - studenti osobno odabiru.

** Student/ica koji je na drugoj studijskoj grupi u kombinaciji s pedagogijom položio/a završni ispit ili obranio završni rad nije obavezan/a polagati ili obraniti isti na studiju pedagogije. Na studiju pedagogije student/ica mora u 6. semestru ostvariti 15 ECTS bodova.

Popis izbornih kolegija sveučilišnog preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije s brojem sati nastave i brojem ECTS bodova*

Nastavnik	Šifra	Naziv kolegija	Oblik i sati nastave			Ukupno sati	ECTS bodovi
			P	S	V		
doc. dr. sc. Irena Burić	PPEI01	<i>Opća psihologija</i>	1	1	0	2	3
doc. dr. sc. Rozana Petani	PPEI02	<i>Suradnja obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova</i>	1	1	0	2	3
doc. dr. sc. Vani Roščić	PPEI03	<i>Filozofija odgoja*</i>	2	0	0	2	3
doc. dr. sc. Marina Nekić	PPEI04	<i>Uvod u razvojnu psihologiju</i>	1	1	0	2	3
prof. dr. sc. Igor Radeka	PPEI05	<i>Cjeloživotno obrazovanje</i>	1	1	0	2	3
dr. sc. Mladen Mavar, pred.	PPEI06	<i>Socijalno-patološke pojave</i>	1	1	0	2	3
prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEI07	<i>Alternativne koncepcije ranog odgoja</i>	1	1	0	2	3
prof. dr. sc. Zora Zuckerman	PPEI08	<i>Prevenција ovisnosti</i>	1	1	0	2	3
prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEI09	<i>Alternativne škole</i>	1	1	0	2	3
doc. dr. sc. Marina Nekić	PPEI10	<i>Psihologija adolescencije</i>	1	1	0	2	3
prof. dr. sc. Slavica Bašić	PPEI11	<i>Waldorfska pedagogija</i>	1	1	0	2	3
	PPEI12	<i>Medijska pedagogija</i>	1	1	0	2	3
	PPEI13	<i>Obrazovanje i društvo</i>	1	1	0	2	3
		<i>Kolegiji s drugih sveučilišnih Odjela</i>					

* Ne upisuju studenti koji studiraju filozofiju u kombinaciji s pedagogijom

3.4. Popis kolegija koje studenti mogu izabrati s drugih sveučilišnih Odjela u Zadru

Studenti mogu izabrati i upisati izborni kolegij predložen u Nastavnom planu za pojedine semestre s drugih sveučilišnih Odjela Sveučilištu u Zadru. Popis izbornih kolegija utvrđuje se svake akademske godine nakon usuglašavanja i pristanka pojedinih sveučilišnih Odjela Sveučilišta.

3.5. Popis kolegija i/ili modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku

Program studija pedagogije nije pripremljen za izvođenje na stranom jeziku u ak. god. 2013./2014.

3.6. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS-bodova

Student koji je ranije studirao na nekom drugom studiju Sveučilišta u Zadru ili drugom Sveučilištu, pa studij promijeni, na njegov zahtjev može mu se kao izborni predmet priznati predmet koje je slušao i položio na tom prethodnom studiju.

Student koji je na preddiplomskoj razini ranije studirao pedagogiju na drugomu Sveučilištu u Hrvatskoj, može upisati nastavak studija pedagogije na onoj razini na koju je dospio za prethodnog studija (moraju biti ostvareni uvjeti upisa za višu godinu studija s kojega prelazi), pri čemu mu se priznaju svi ranije ostvareni ECTS-bodovi. Odluku o tome, uključujući i polaganje eventualnih razlika - kad one postoje, donosi Stručno vijeće Odjela za pedagogiju.

3.7. Način završetka studija

Student/ica završava sveučilišni preddiplomski studij nakon položenih obveznih i izbornih kolegija pedagogije (najmanje 90 ECTS bodova) i izvršenih studijskih obveza druge studijske grupe – 90 ECTS-a (zbirno najmanje 180 ECTS bodova):

3.8. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij

Odluku o nastavku preddiplomskog dvopredmetnog studija pedagogije onih studenata koji su izgubili pravo studiranja donosi Stručno vijeće Odjela za pedagogiju sukladno propisima Odjela za pedagogiju, Sveučilišta u Zadru te pozitivnom hrvatskom zakonodavstvu.

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesto izvođenja studijskog programa

Studijski program izvoditi se na Odjelu pedagogije i dijelom na drugim Odjelima Sveučilišta u Zadru.

4.2. Podatci o prostoru i oprema predviđena za izvođenje studija

Odjel za pedagogiju raspolaže s jednom učionicom (213), a za izvođenje nastave s drugim studijskim grupama, koristi dvoranu 143. S obzirom na nepredviđen broj studenata u izbornim kolegijima koriste se i drugi raspoloživi prostori.

Nastavnici i suradnici, ukupno 12, smješteni su u 7 radnih soba. Odjel raspolaže adekvatnom, osnovnom opremom za izvođenje nastave.

4.3. Imena nastavnika i suradnika koji sudjeluju u izvođenju programa

Podatci o nastavnicima i suradnicima dostupni su na Web stranicama navedenih Odjela i ustanova.

Odjel za pedagogiju

prof. dr. sc. Zora Zuckerman,
prof. dr. sc. Slavica Bašić,
prof. dr. sc. Igor Radeka,
izv. prof. dr. sc. Dijana Vican,
izv. prof. dr. sc. Stjepan Jagić,
doc. dr. sc. Jasmina Vrkić Dimić,
doc. dr. sc. Rozana Petani,
dr. sc. Marija Buterin, v. asist.,
dr. sc. Matilda Karamatić Brčić, v. asist.,
dr. sc. Daliborka Luketić, v. asist.,
dr. sc. Ana Marija Rogić, v. asist.
Jelena Vlahović, pred.,

Odjel za psihologiju

prof. dr. sc. Izabela Sorić,
doc. dr. sc. Marina Nekić,
doc. dr. sc. Irena Burić,
mr. sc. Lozena Ivanov, v. pred.,

Odjel za filozofiju

doc. dr. sc. Vani Roščić,

Psihijatrijska bolnica Ugljan

dr. sc. Mladen Mavar, pred.

4.4. Popis nastavnih radilišta (nastavnih baza) za provođenje praktične nastave

Za potrebe nastave nastavnicima i studentima na raspolaganju su sve odgojno-obrazovne i druge institucije Zadarske županije, a Sveučilište u Zadru ima i sklopljene ugovore s:

- Srednja Obrtnička škola "Gojko Matulina", Zadar
- Osnovna škola "Petar Preradović", Zadar
- Osnovna škola "Šimun Kožičić Benje", Zadar
- Dječji vrtić "Sunce", Zadar

4.5. Optimalan broj studenata koji se mogu upisati s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika

Optimalan broj studenata je 50.

4.6. Procjena troškova studija po studentu

Cijena studija po studentu izračunava se prema formuli za izračun troškova studija po studentu na razini Sveučilišta u Zadru.

4.7. Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe studijskog programa pedagogije

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe studijskog programa provodi Povjerenstvo za kvalitetu Odjela i Ured za kvalitetu Sveučilišta u Zadru.